

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 n, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davki posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zaštevno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vsa dni po Din 1—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V inozemstvu	
	V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo opirati.

Dr. Ivan Tavčar za „Jugoslovansko zajednico“.

Predsedstvo manifestacijskega shoda »Jugoslovanske zajednice«
»Prikljenjen na bolniško postelj se današnjega zborovanja »Jugoslovanske zajednice« žal ne morem udeležiti osebno. Sem pa v duhu z Vami.

Sporočite zborovalcem moj prijateljski pozdrav!
Popolnoma odobravam Vaš nastop in mu želim popolni uspeh.
V Ljubljani, dne 29. novembra 1922.

Dr. IVAN TAVČAR.

Narodni socialisti volijo vsi „Jugoslovansko zajednico“

ki ima

4. skrinjico!

To je strankin sklep! Vse drugo je laž jutrovskega mladina.

Načelnstvo „Narodno - socialistične stranke.“

Somišljenikom narodno-radikalne stranke!

Krajevni odbor Narodno Radikalne Stranke v Ljubljani je po tehtnem prevdanku sklenil, da se aktivno udeležijo volitev v ljubljanski občinski svet.

Sedaj volilni red nam onemogoča samostojen nastop ter nas sili na priključitev najsorodnejši skupini. Odločili smo se za »Jugoslovansko zajednico«, čije komunalni program daje najvišje jamstvo za resno in uspešno delovanje v korist belih Ljubljani. Politični program skupin, ki tvorijo »Jugoslovansko zajednico« je v skladu s programom Narodno Radikalne Stranke.

»Jugoslovanska zajednica« nas je vsprejela v svoje okrilje ter na svoj kandidatski list dala mesta dveh naših zastopnikov.

Zato Vas, somišljeniki Narodno Radikalne Stranke, pozivljamo, da se polnoštevilno udeležite volitev v občinski svet ljubljanski ter glasujete za kandidate

Jugoslovanske zajednice» čije skrinjica je na četrtem mestu.

Za
Krajevni odbor Narodno Radikalne stranke v Ljubljani:

Prof. M. Presl I. r.

t. č. predsednik.

Gojko Stojković I. r.

t. č. tajnik.

Volilci „Samostojne kmetijske stranke“!

Naša krajevna organizacija ljubljanska je po vestnem, temeljitem vsestranskem razmisletju in presojanju položaja glede volitev v občinski svet prišla do sledeče odločitve:

Potek volilnega boja, katerega smo zasledovali vseskozi pazljivo in nepristransko, je jasno pokazal in nas docela prepričal, da se vrši resna borba edine med listo »Zveze delovnega ljudstva« in pa »Jugoslovansko zajednico«. Ostali dve stranki ne prideta v poštev pri odločitvi tekmi.

Tovariši! Izbrati imamo tedaj med črno-rdečo internacionalo, obstoječo iz katoliških in nekatoliških razdirajočih boljševikov in med Zajednico kot skupino raznih meščanskih naprednih grup pod vodstvom odkritih in priznanih Jugoslovenov. Odločitev za nas je bila tem lažja, ker nam daje Jugoslovanska zajednica poleg svoje resnosti in poštenja, še izrecno zagotovilo, da bo čuvala, upoštevala in zastopala interese ljubljanskih kmetijskih slojev, predvsem naših, dosedaj od mestnega gospodarstva zanemarenih predmetov.

Z ozirom na te tehtne razloge je volitev dne 3. decembra za vse volilce S. K. S. obvezna dolžnost. Kdor ne bi volil, bi pomagal najstrupenejšemu nasprotniku do zmage in bi s tem kršil preživetveno strankino disciplino. S svojo pasivnostjo bi podpiral rušilce narodnega edinstva, nasprotnike obstoječega družabnega reda, z eno besedo, revolucionarje in prekucnike, ki ogrožajo stalno naš notranji mir.

Mi nočemo, da postane Ljubljana črna-avstrijanska in tudi ne rdeče-brezdomovinska! Hočemo pa, da ostane bela, napredna in narodno-jugoslovanska in to odločimo in dosežemo s tem, da oddamo vse kroglice v zadnjo skrinjico »Jugoslovanske zajednice«.

Krajevni odbor S. K. S. za Ljubljano.

Volilci — pozor!

Kakor doznavamo, hočejo mladini v noči od sobote na nedeljo raztrositi letake, da se je »Jugoslovanska zajednica« združila z JDS in da naj vsak volilec »Jugoslovanske zajednice« vrže svojo kroglo v prvo skrinjico. Volilci, ne dajte se motiti po nobenih vesteh mladina, ki hočejo napredne glasove cepiti v korist klerikalcev. Vsak volilec, ki drži na osebno poštenje in čast, sovražil korupcijo, hoče, da ostane Ljubljana napredna in čista, da se odpravi iz javnega in zasebnega življenja nemoralna, ki jo nče, vzdržujejo in širijo po svojem časopisju in shodih mladina, ta naj odda svojo kroglico za »Jugoslovansko zajednico« v 4. skrinjico.

Primorci-volilci! Rejaki!

Dne 3. decembra ste poklicani, da oddate svoje glasove možem, katerim bo poverjeno upravljanje ljubljanske občine. Ko se imate odločiti, za katero volilno listo Vam je glasovati, morate imeti pred očmi ne le gospodarske koristi občine, ampak kakor Primorci tudi koristi Vaših ožjih rojakov, ki ječe pod tujim jarmom. Ti Vaši rojaki pričakujejo svojo rešitev od močne Slovenije v močni Jugoslaviji. Le ujednjenja, nedeljena Slovenija mora biti močna ter bo v stanu, v naši državi zastopati uspešno in dosledno težnje za sužnjene dela našega naroda. Jugoslavija pa mora biti močna le tedaj, ko bo mogla le tedaj prožiti svojo rešilno roko našim neodrešenim rojakom, ko pride čas za to, ako bo konsolidirana na znotraj. Brez odkritega sporazuma med Srbi in Hrvat v naši državi, pa ni misliti na konsolidacijo iste.

»Jugoslovanska zajednica«, katera nastopa na volitvah za ljubljanski mestni zastop, je edina skupina, ki stoji odločno na stališču ujednjenja Slovenije ter nujne potrebe srbo-hrvatskega sporazuma. Dolžnost nas Primorcev-volilcev, ki v svobodi, ki jo uživamo v Jugoslaviji, še nismo pozabili na zaslužene brate, je, da kakor en mož oddamo dne 3. decembra svoj glas za »Jugoslovansko zajednico« s tem, da vržemo svoje volilne kroglice v zadnjo volilno skrinjico.

Naj ne zaostane nikdo od nas, vsi na krov!

V Ljubljani, 2. decembra 1922.

Dr. Gustav Gregorin.

Volilec iz Primorja in Korotana.

Že na shodih sem imel priliko obsoditi postopanje tistih ljudi, ki hočejo s pomočjo beguncem reševati sedanji Pribečević-Zerjavov režim. Povdarjam ponovno, da imajo Primorci in Korotanci najmanj razlogov, da bi s svojimi glasovi izrekli zaupnico sedanjemu režimu. Interes našega neosvobojenega ozemlja zahteva sporazum s Hrvati, brez katerega ni konsolidacije jugoslovanske države. Takrat šele bo Italija opustila nade v razpad naše države. Volilci iz Primorja in Korotke radi tega ne morejo glasovati za demokratsko stranko, ki se na ljubo eni osebi (Pribečević) protivi sporazumu s Hrvati.

Istotako tudi razkasanje Slovenije, deloma demokratske stranke, ni v interesu naše neodrešene domovine. Tako Jugoslaviji, kakor našemu neodrešenemu ozemlju bo koristila enotna, nego razdeljena Slovenija. V interesu Primorja in Korotke ni, da zapade slovensko ime pozabljenju in da se Slovenija zamenja za ljubljansko in mariborsko oblastjo.

Tudi odpravo korupcije, nasilja in partizanstva v smislu zahtev zagrebške resolucije pozdravljaja naše neosvobojeno ozemlje. Pričeti se mora z nesebičnim in poštenim delom, da bomo kdaj v stanu izbrisati madež Rapalla in korotškega plebiscita. Do danes se za naše zaslužene brate ni mnogo storilo. Minister dr. Kukovec se na ljubo ministrskega stolca ni niti oziral na zahtevo Narodnega sveta za neosvobojeno ozemlje, da protestira proti Rapalski pogodbi s tem, da ji odreče svoj podpis. Tako se je zgodilo, da je bila rapalska pogodba sankcionirana tudi od slovenskih ministrov!

Pa tudi napram beguncem samim se je doslej postaralo po mačevsko, o čemur pričajo nešteta obupna pisma, ki jih dobivam dan na dan. Zato pravim, da bi bilo škodljivo in nečastno, ako bi begunci nasedli raznim plačancem in glasovali za tiste, ki so jih doslej vedno zastavljali in preganjali. Smatram za svojo dolžnost, da pozovem vse one begunce iz Primorja in Korotke, ki niso zadovoljni s sedanji razmerami, da oddajo svoje glasove »Jugoslovanski zajednici«.

Anton Brandner, narodni poslanec, doma iz zaslužene Ziljske doline na Korotkem.

Trgovci!

Jutri nas zove na volišče — bela Ljubljana.

Odločitev za Vas ne bo težka. Boljševizmu in komunizmu ne pustimo gospodariti na ljubljanskem magistratu. Niti mu ne moremo zaupati občinskega premoženja, niti pripustiti, da bi gospodaril z našim imetjem. Komunistično gospodarstvo je bilo še povsod, koder se je uveljavljalo, razdirajoče. Sledila mu je konfiskacija zasebne lastnine ter ubljanje svobodne trgovine. Isto nas čaka v Ljubljani, ako zavladajo črni in rdeči komunisti v mestni občini ljubljanski. Zapravili bodo njeno premoženje, občino pahnili v ogromne breznožne dolge, mi bomo pa plačevali.

Pa tudi takozvanim »Mladinom«, ki nastopajo pod firmo Jugosl. demokratske stranke, ne smemo odpreti duri do mestne posvetovalnice. S tem bi le utrldili politično stališče — režimu.

Trgovci! Spomnite se pri jutrišnjih volitvah vseh šikan in mučenštv, ki ste ga bili deležni pod režimom. Spomnite se brezglave trgovske politike naših vlad, spomnite se, kako se je ubijala Vaša podjetnost, spomnite se vseh carinskih veksalij, spomnite se neusmiljenega davčnega vijaka, ki Vas je pritiskal, spomnite se, kako Vas je režim skušal zapečlati v korupcijo. Ni ga sol'dnecega trgovca, ki bi mogel voliti Mladine in njihovo režimsko listo.

Edina lista, ki jej v tem volilnem boju moremo zaupati svoje glasove, je

Jugoslovanska zajednica.
V 4. skrinjico naj pride Vaša kroglica.

V Ljubljani, 2. decembra 1922.

Meden Viktor
Vidmar Stano
Jelačin Ivan
Fon Josu
Pogačnik Fran
Bonač Ivan
Glavič Jernej
Rohrman Viktor

Obrtnikom!

V Ljubljani je od nekdanj čvetela mala obrt. Njena solidnost je bila znana široko naokoli. V naši državi je Ljubljana poklicana, da postane industrijsko mesto prvega reda, središče naše veleobrti.

Vse to je na v nevarnosti, ako znane gospodarstvo nad mestno občino nepeklicanim ljudem.

Obrtniki! Kaj vas čaka pod komunistično naskoč, tega Vam sničo boljševiškim izsledom ni treba posebe razlagati. Potem zanrite svoje delavnice! Vsa svobodni razmah v obrti in v industriji bo podvezan. Ne samo, da se Vam bo vzelo vse veselje do dela in do podjetnosti, komunizem je sovražnik obrti, in bolj pa industriji. Vi boste listi, ki boste plačevali do neverjetne višine zviša-

ne občinske doklade za novo dolgove, ki jih zahteva utopistični boljševiški komunalni program.

Mladinska lista JDS pa pomenja — režim. Koliko zla Vam je že napravil režim! Vsaka moderna država podpira svojo obrt in industrijo z davčnimi olajšavami in celo s premijami. Pri nas je ravno narobe. Ne samo, da naše vlade obrti ne podpirajo in ne pospešujejo, zavirajo jo na vseh koncih in krajih. S kakšnimi težavami se moraš boriti, če hočeš ustanoviti kako novo podjetje. Namesto da bi ti bili hvaležni, pa ti močejo potena pod nogo.

Potem pa ne pozabite, da hoče režim

DELITEV SLOVENIJE

da hoče našo Ljubljano ponižati, da jo hoče utesniti v zidovje malega mesta, da nam hoče vzeti urade, da nas hoče oropati onega konsumenta, ki je nanj vezana vsa, zlasti pa mala obrt in industrija. Režim je torej proti temu, da bi Ljubljana ostala ena izmed prestolice naše države, je proti temu, da bi v Ljubljani cvetela obrt ter nastala nova industrijska podjetja.

Zaradi tega Vam po svoji najboljši vesti priporočamo, da volite kandidate

Babnik Jakob
Malžaj Tone
Ferant Anton
Špetič Štefan
Košak Ivan
Pavle Avgust
Škafar Fran
Kačič Metod

Someščani-volilci!

JUTRI VAM BODE STOPITI NA VOLIŠČE IN IZBRATI IZ SVOJE SREDE MOŽE, KI JIM HOČETE POVERITI UPRAVO IN GOSPODARSTVO NAŠE LJUBLJENE BELE LJUBLJANE.

ODLOČITI IMATE, KEDO NAJ ZASTOPA VAS IN VASE KORISTI, PA TUDI PROSPEH IN NAPREDEK NAŠE SLOVENSKE PRESTOLICE.

POZIVLJAMO VAS VSE, KI VAM JE DOEROBIT LJUBLJANSKEGA MESTA NA SRCU, DA SE POLNOŠTEVILNO, BREZ VSAKE IZJEME, UDELEŽITE JUTRAJŠNIH VOLITEV.

S TEM TRDNIM PREPRICANJEM ODDAJTE JUTRI VSI SVOJ GLAS KANDIDATOM

JUGOSLOVANSKE ZAJEDNICE.

Vodstvo »Jugoslovanske zajednice«:

Dr. Vl. Ravnihar. Iv. Deržič.

DEMOKRATSKA STRANKA JE PODOBNA CRKAJOČEMU PSU, KI LEŽI NA GNOJU ...

DR. DINKO PUC,

sedanji posvetovalni podpredsednik JDS.

(Na sedanku na magistratu leta 1920., ko se je hotelo osnovati »Gospodarsko stranko«.)

Volilci!

Skrinjica

„Jugoslovanske zajednice“ je četrta!

Vrzite vanjo kroglico!

V boj — zmaga je naša!

Na praznik največjega našega veselja, na praznik našega jugoslovenskega vstajenja si je zapisal slovenski glasnik brezdomovinskih klerikalcev in komunistov sam na svoje drzno čelo besedo: »Smrt!« In tej besedi, tej grozljivi je pridejana še beseda: centralizmu.

S tem debelo tiskanim geslom in pozdravom, za katerim se pač skriva vsa brezmejna razjarjenost klerikalne naše politike, stopa naš načelni nasprotnik, ljubljanski »Slovenec« in vsi, ki se skrivajo za njim, v boj za zmago in nadvlado v naši slovenski prestolici.

Ves čas, odkar je tem našim klerikalcem umrla ranjka Avstrija, ta zibelj njihove zemeljske sreče in politične moči v slovenski preteklosti, ves čas, odkar se je našim klerikalnim politikom avstrijske vzgoje in miselnosti, upajmo za vedno izvila iz okostenelih njihovih rok politična moč skoraj tiranskega značaja, nosijo ti zastopniki in oboževalci za vedno minolih časov na svojih strupenih jeziki besedo »Smrt« v tej ali oni prozorni zvezi in nameri. Smrt sem, smrt tja! Tako odmeva iz teh nič več črnorumenih, pač pa sedaj komunistično-rdečih njihovih vrst in grl!

Slovenskemu in zlasti ljubljanskemu klerikalizmu smo ob pravnem času odbili njegovo zmerno in zmešano glavo. In kmalu po našem radostnem vstajenju mu je malodane usahnila skoro vsa politična moč. In dr. Korošec, dr. Brejc in vsi ti mali možje velikega časa, so hoteli dobiti politično moč vso, prav vso v zakup. Ta nakana se jim je tudi posrečila sprva na veliko nesrečo naše mlade in težko od nas vseh pričakovane države! Kdo se ne spominja dr. Koroščeve vlade v Beogradu in dr. Brejčevega paševanja v Ljubljani. Za vse večne čase je s temi imeni združena naša koroška tragedija, ta velikanska izguba, ta težak, ta skeleč tribut, ta nezaceljiva rana, katero nam je zadala ta klerikalna vlada, ta do oblakov segajoča »modrost in previdnost« teh jugoslovenskih grešnikov. Zlasti naš slovenski del jugoslovenstva ne sme nikdar dati odveze in jim nikdar pozabiti te velikanske pregrehe!

Mi Slovenci smo dobre duše. Radi priznašamo vsakomur vsako krivdo in vsak čen tujci« greh, dasi moramo čestokrat sami zanj delati težko in dolgo pokoro. Je pač še kos starega hlapčevstva v nas in v naši naravi, ki ga ne izbiče in iztirja tako kmalu in tako lahko tudi z najhujšim bičem. Preveč pač smo se ga navadili v preteklih časih žalostne naše usode.

Toda te naše nacionalne naglavne napake, te naše pohlevnosti in malomarnosti se moramo in hočemo otresti čimprej in z vso odločnostjo! Zato je naravnost predrzno, ako se klerikalna ljubljanska garda pripravlja sedaj k naskoku na našo belo Ljubljano! Bela je Ljubljana danes in bela mora tudi ostati! In ravno vzpričo te črne nevarnosti moramo za belo našo prestolico v boj, neizprosni boj, kjer zagrabimo z vso močjo najhujšega njenega in našega sovražnika, ga treščimo ob tla s tako silo, da se nikdar več ne pobere in nikdar več ne opomore. In to niti z lastnimi zdravili, niti s tujo pomočjo, ki so mu jo v sedanjih borbi ljubljani najhujši klerikalni antipodi, najdramatičnejši nasprotniki, brezverski in brezdomovinski komunisti in boljševiki in boljševiški brezdomovinci.

Na tla z njimi vsemi! Na tla za vselej v Ljubljani! Če ste zapravili našemu narodu divno Koroško, nam naše ljubljanske prestolice zapravili ne bode! To geslo naše veljaje za Vas, ta klic pretresi danes vsakogar, ki svojega jugoslovenskega srca in mišljenja noče odeti in zagrniti z brezdomovinstvom. V kratki naši jugoslovenski dobi se je že tolikokrat pri vsaki važnejši priliki razgajalo in do dna dogajalo to brezdomovinstvo, tista grda, cinična in pogubna brezdomovinska brezsrčnost, ki baš našim črnim in rdečim komunistom — tem sovražnikom domače sreče — vsak hip prileze na ostudno godrnjavi jezik in razširja najgrši strup v najboljčutljivejši mentaliteti pol ali manj olikanega, preprostega, v srcu dobrega in v bistvu poštenega našega ljudstva. Tik po zgodovinskem preobratu, čigar štiriletnico praznujemo slučajno baš te dni, so se vse naše klerikalne trdnjave zrušile same od sebe. Blage sapice tedanjih prevratnih časov so pa za hip zavele po naši javnosti in naši domovini. Kajti kmalu zopet se je preobleklo naše politično nebo. In zopet zabil veter predvojne klerikalne zagreznosti in zaslepljenosti po naših slovenskih pokrajinah. In že ogroža zo-

pet ta strup plahocvetoče rožice naše slovenske, jugoslovenske zavesti in državne navdušenosti!

Toda! Tebi, naša ljubljena Ljubljana, bije pravo jugoslovensko srce! Tebe navdaja iskrena radost in ljubezen do jugoslovenske nam majke domovine. S Teboj in s Tvojo resnično jugoslovensko zmago se hočemo jutri, ob slovesni priliki Tvojih, toliko zaželenih, toda brezdomovinsko in od drugih strani sebično razburkanih občinskih volitev iz vsega srca, iz vse duše veseliti mi vsi, ki smo Te vedno ljubili in ki Ti hočemo tudi v bodoče boljših časov v znamenju naše jugoslovenske zajednice in njenih idealov dokazati svojo čisto, navdušeno ljubezen z neumornim delom, z neutrudljivo požrtvovalnostjo in s svojim nesebičnim, neustrašenim in neupogljivim jugoslovenstvom. V boj torej, ker — zmaga je naša!

Zavržena enciklika papeža Leva XIII.

Kako ponosni so bili klerikalci na velikega papeža Leva XIII! S kako častjo so izgovarjali njegovo ime in s kako ošabnostjo so citirali dan na dan njegovo encikliko proti socialistom!

Papež Lev XIII. je pisal o socialistih: »Oni (socialisti) napadajo pravo lastnino, katero je sankcionirano po prirodnem zakonu, in pod pretezo, da hočejo zadostiti potrebam vseh, naperjajo vse sile, da bi vzeli in dali splošnosti vse, kar so si pridobili posamezniki s pomočjo zakonite dednosti, z duševnim in ročnim delom ali z varčevnostjo. To svoje gorostasno stališče oznanjajo na javnih shodih in širijo potom knjig ter časopisja. Oznanjajo celo, da visokost in moč vlade ne izvira od Boga, temveč iz ljudstva in da se ljudstvo lahko upre zakonom, kateri so sprejeti proti ljudski volji. Odtod prihaja uporno mišljenje napram visokim vladam in godi se celo, da uporni podaniki, napojeni s takim mišljenjem, dvigajo svoje brezbožne roke proti glavam držav...«

Vse, kar je pisal papež Lev XIII. proti socialistom, velja danes proti klerikalcem Kremžar-Stanovnik-Gosarjeve vrste. Duhovnim gospodom se belijo lasje, ko vidijo, da papeške besede ne zaležejo nič več, ko strmeč opažajo, kako derejo socialistični eksponenti klerikalne stranke v boljševiške nauke. Z grozo konstatirajo, da se ti zmedeni ljudje zavrgli enciklike slovenskega papeža Leva XIII. in so danes mnogo hujši nego socialisti, proti katerim je naperjena. Skupno s prevratniki napadajo pravo lastnino in skušajo človeško družbo preoblikovati tako, da bi se vzelo posameznikom vse, kar so si pridobili s svojo pridnostjo in s svojim trudom.

Ti mladi klerikalni razdražci se smejejo papeževemu nauku, da je oblast od Boga, in se derejo na vse grlo, da je oblast od ljudstva in da se mora vsepovsodi in v vsakem slučaju vpoštevati samo volja ljudstva. To so uporniki, kakršne ima pred očmi enciklika papeža Leva XIII. Boga so odstavili in na njegovo mesto postavili ljudstvo.

Skof Bonaventura obupno vije roke in zmaže z glavo: »Kaj sem doživel!« O samoodločbi in o avtonomiji delavskega in kmetijskega ljudstva govore po svojih lepakih in na ljubljanskem magistratu naj bi doživeli poskuse boljševizma sedaj, ko se je zlomil v Rusiji glavni njihov poskus! Ti klerikalni ljudje so blazni. Zato pa dosledno iz vsake njihove besede doni za Ljubljano samo škoda. Ti katoliški boljševiki so šeme, ki delajo Slovincem sramoto. Proti tem šemam treba nastopiti odločno. Ti nam ne bodo gospodarili nikdar!

Mi hočemo dvigniti Ljubljano, da bo gospodarsko cvetela, ta zmešana družba okoli Kremžarja in Periča pa hoče imeti Ljubljano za boljševiški eksperiment!

Kdor hoče izgubiti, kar ima, ta naj voli ono pisano družbo, kdor ima pamet v glavi, se ogorčeno obrne od te pisane družbe in bo volil »Jugoslovensko zajednico«.

Gorje bi bilo ljudstvu, ako bi prišlo pod »samoodločbo« zbesnelih elementov, ki strašijo po Ljubljani s plaščem »delovnega ljudstva«. Ljudstvo bi moralo delati in garati, pisani kolovodje pa bi dobro živeli ob njegovih žuljih. Ruski vzgledi so dovolj poučni.

Poskrbimo jutri, da dobe ti sleparji ljudstva zasluženo lekcijo in da nato iznejeva med nami!

SKRIVICA »JUGOSLOVENSKE ZAJEDNICE« JE — ZADNJA!

Kremžarjeva republika.

Republikanska vrtoglavca Kremžar in Stanovnik bi rada zagospodovala na ljubljanskem magistratu. Ljubljana je pač središče Slovenije, katero hoče Kremžar osrečiti z republiko. Te zmešane klerikalne reve kriče sicer sedaj na to, sedaj na ono stran, trenutno si žele nazaj Avstrijo z Otonom in Cito, ko pa uvidijo, da s tem ne bo nič, se zatečejo znova k misli na slovensko republiko. Ako bi prišli v ljubljanski občini do veljave Kremžarji, bi pomenilo to korak v napredovanju njihovih razdiralnih namenov. Dandanašnji so naši komunisti bolj mirni in spravljivi kakor pa Kremžarjevi ljudje. Ta hujška okoli in dela združbe, da bi spravil kvišku »Delovno ljudstvo« proti onim činiteljem, ki stremé po dobrem, uspešnem delu v pravo korist ljubljanskega mesta, v kateri korist so obsežni tudi delavski interesi. Nikdar se še ni tako nesramno izrabljalo izraza »delavno ljudstvo«, kakor se to godi sedaj potom klerikalnih izrodov. Ako bi delavci sledili klerikalnim političnim sleparjem in jim pripomogli do stolčkov na magistratu, potem gorje delavcem! Nikdar še niso kazali klerikalci srca za delavca, kazali so mu le svoje nenaklonjenost in v slučaju sovražstva. Zaloška cesta! Ob raznih prilikah seveda se potuhnjejo v ovčjem oblaku s prijaznim licem napram delavcem, ali kdor jih opazuje, vidi kmalu v njih stare volkove. Ti stari volkovi bi sedaj radi razsajali po Ljubljani, v središču slovenske republike.

V Beogradu so se takrat smejali, ko je Kremžar na shodu SLS v Celju ustanavljal slovensko republiko. Tako-le jo je pogrujal: »Slovenci hočemo biti samostojni, mi hočemo svojo državo, svojo republiko! Proč od Srbov!« To je bilo vodilno geslo pri snovanju slovenske republike. Toda oglasili so se drugi in rekli, da ta-le »Proč od Srbov!« se sliši sicer zelo lepo, toda treba misliti na vse slučaje. Kaj pa, ako bi začel Lah škiliti čez mejo, ali bi se celo avstrijski Nemec pripravil na pohod na Maribor in na Jesenice? Brite glave so sklenile, da mora biti v sklepu glede republike obsežena tudi obramba domovine. Spravili so jo v sklep, in sicer je dobil Kremžar nalogo, da bi v slučaju napada na slovensko republiko lepo pisal v Beograd, da smo Srbi in Slovenci eden in isti narod, da so ogroženi naši skupni interesi in da zaradi tega naj Srbi nemudoma pošljejo v Slovenijo svoje hrabre junake, da odbijejo sovražnika. Ko se to zgodi, pa se lahko takoj vrnejo domov in po Sloveniji bodo skremžani klerikalci zopet rjuli: »Proč od Srbov!« V vseh drugih stvareh ločeni, samo obramba mora biti zalamečena v Beogradu! Po taki republiki hrepene klerikalni zmeščanci. Smejali so se v Beogradu takrat in smejali bi se jim v obraz sedaj, ako bi prihajali takle-le možje v Beograd kot zastopniki Ljubljane.

Vso veljavo stare klerikalne stranke so vrgli Kremžarji in Gosarji ob tla. stare klerikalne stranke sploh ni več, to, kar jo danes predstavljala, je brozga vrtolomnih idej, v njenem ospredju stoji ljudje, katerim treba preprečiti vsako javno delovanje, ako hočemo res dobro Slovenijo in Ljubljano. Grda brozga je bil »Novi Čas«. Karkoli je kak lopov doma ali v inozemstvu napeljal proti Jugoslaviji, vse je verno prinašal protislovenski »Novi Čas«. Kako grdo je hujškal, ko je letos bival naš kralj na Bledu! Kako nesramno se je ta časopisna potvora obreznila celo ob našo kraljico!

Zdravila, laž, kleveta, podlo podtikanje, peklenska zloba, satansko rovanje proti državi, vedno mešanje in razburjanje ljudstva, nikdar pa nobenega čina v ozdravljenje naših notranjih razmer! Ako bi bila Ljubljana tako nesrečna, da bi zapadla klerikalnim nakanom, potem bi se razvijale razmere med njo in Beogradom najostreje, katastrofa bi jo zadela in vsa Slovenija bi ogrozila trpela. Mi zavedni volivci nočemo klerikalnega zastopstva v Ljubljani in zato naj se Kremžar dne 3. decembra pobere s svojo republiko spat...

KOMUNIZEM.

Komunizem propada. V Rusiji se je rodil, v Rusiji je prišel propadati. Ze leto dni je od tega, odkar je Lenin proglasil kapitulacijo boljševiškega komunizma. Z demagoškim geslom »Mir za vsako ceno!« so se vsedli ruski komunistični voditelji na prestol. Ali miru niso delali, marveč so delali nemir in nered, izpreminjali svoje ideje v dejanja, svojo teorijo v prakso. Zavrgli so vsa, kar je veljalo dotlej na gospodarskem, političnem, kulturnem polju. Vse je bilo reakcionarno, buržojsko. »Mi prinašamo novo življenje, novo družabno preureditev, da zavladata enakost in pravica na širnem svetu. Tako so kričali in odpravljali zasebno lastnino, zaplenili trgovine, tovarne, ter končno razgnali in razpepli vse, kar jim ni ugajalo. Priznanci niso ne šoli, ne cerkvi, ne umetnosti, ne vesti. Vse so preobrnil. Odpravili so birokratizem in vrgli v kot militarizem... zlati vek brez truda in težav se je čelal. Pa ga ni bilo zatega veka, ampak Lenin je moral kmalu odpreti usta in povedati, da komunizem po svoji poti ne more naprej. Preveč je v spo-

ru z realnimi življenjskimi potrebami. In tako se vrača v Rusijo staro življenje in se tudi počasi docela vrne. Lenin mora preključiti svoje lastne naredbe. Popolen polom in blaznjava ruskega komunizma! Skoda pa je ogromna za Rusijo in vso Evropo, da, za ves svet. Gladu je umiralo nesrečno prebivalstvo in glad je nudil strašne nečloveške prizore.

Zato pa je zrasel hud odpor proti komunistom po vseh državah. Na Angliškem, Francoskem in v Ameriki iztrebljajo krive komunistične nauke, na Francoskem je padlo število komunistov že skoro na ničlo, v Ameriki pristojno za vrat vsakega tja došlega komunističnega propagatorja, pa ga vrnejo s prvo ladjo Evropi. V Italiji je fašizem ubil komunizem. Pri nas pa naj bi se znova razpočili komunisti, kolikor jih je še! Klerikalci to hočejo, ker so še vedno sovražni državi, ker se še vedno niso sprijaznili z mislijo, da je dolžnost vseh jugoslovenov, delati na to, da bo naša država kar najtrdnjša, krepka in neprimamljiva. Klerikalna hudočija goni komuniste na površje. Ljubljanskemu občinskemu svetu bi jih klerikalci radi našli na hrbet, da bi no mogli delati in bi Ljubljana zopet dobila vladnega komisarja.

Komunistični voditelji, ki nastopajo za volilno listo s klerikalci, skodujejo neizmerno delavstvu, ker s klerikalci prihaja samo nered, nemir in nesreča na delavce. Naš jugoslovenski delavec je poklican, da dela za državo, za njen obstoj in dobro bodočnost. Poglejmo na Angliško! Velika delavska stranka je tamkaj dosegla pri zadnjih volitvah sijajne uspehe. Pa zakaj? Zato, ker zastopa dobro delavske interese, vse to pa lepo v skladu z angleškim narodom. Letos je ta velika delavska stranka na svojem zborovanju naglašala, da dela v dosegu svojih ciljev z zakonitim in ustavnimi sredstvi. Takrat se je hotela tudi komun. stranka pridružiti tej stranki. Razvila se je bila dolga debata, po kateri je bil dotični predlog skoro soglasno odbit. Mac Donald je ostro obsodil boljševike in njihove prevratne doktrine. Naglašala se je dolžnost delavske stranke, da ima voditi borbo proti komunističnim teorijam. Angleški narod instinktivno mrzi diktaturo. Občni zbor stranke je zavrgel komunizem, storil pa je še več, tudi ni soglašal z republikanizmom katršnekolik vrste, marveč je delavski zastopnik Henderson izjavil: »Tudi kadar delavci pridejo do vlade ostane kralj na prestolu.«

Tako razsodno govore angleški delavci. Tako se prilagodujejo razmeram in splošnemu čustvovanju, tako pa tudi ta stranka dosega uspehe za delavca. Pri nas pa komunistični voditelji sami ne vedo, kaj naj bi pravzaprav počeli. Samo to vedo, da ne smejo storiti nič takega, kar bi kazalo, da računajo z obstoječimi razmerami. Sedaj gonijo svoje ljudi v Ljubljani naravnost pod klerikalne puške. Ali jim bodo sledili komunistični delavci?

Upoštevamo v polni meri, da delavcu v Jugoslaviji ni postajano z rožami, toda upoštevamo tudi, da je drugod še stokrat slabše. Delavci! Pomagajte pri delu, prikočite na pomoč pri zgradbi države, saj s tako pomočjo koristite sami sebi. Nikar ne tavaite okoli z brezsmiselnimi boljševiški teorijami. Računajte z razmerami, strnite se v vrste, zavedajte se, da ste jugoslovenski delavci in da hočete živeti v Jugoslaviji kot dobri državljani dostojno življenje. Kdor pa s klerikalci okoli hodi, ta si more le neizmerno škodovati. Vsaka zveza s klerikalci prinese delavstvu samo ogromno škodo. Zato pa Vi »komunistični« delavci, pustite slabo družbo s klerikalci, obrnite hrbet Leninovi utopiji in postanite dobri jugoslovenci. Tako si utrdite svojo organizacijo, svojo pozicijo in dosleden boj vam prinese udobno življenje. Le pogledite rajše na Angliško, kjer cvete in se dviga kvišku delavska stranka, kakor pa da bi gledali še nadalje, kako žalostno poginja boljševizem.

Pričniti s svojo preokrenitvijo pri ljubljanskih občinskih volitvah! Noben pošten delavec ne bo volil klerikalca! Proč s klerikalci in proč s klerikalnim privezavcem dr. Lomežem!

Komunizem — smrtni sovražnik Kristusove vere.

Pri nas v Ljubljani smo živilci nenavadni, rekli bi, skoraj nenaraven pojav, da se je katoliška stranka zvezala s komunisti, dasi je znano, da je ni na svetu politične organizacije, ki bi bolj sovražila krščanstvo kakor je komunizem, ki je znan tudi pod imenom boljševizem. Da je pri nas klerikalno-boljševiška zveza mogoča, izvira iz prav različnih vzrokov, najvažnejši pa so sledeči: 1. klerikalno misleče ljudstvo je po svojem časopisju nezadostno informirano o sovražnih idejah boljševikov napram cerkvi in bogu in o nasprotju med boljševiki in cerkvijo v vseh državah sveta. 2. Klerikalci hočejo za vsako ceno rešiti svojo stranko pogina in tako žrtvujejo katoliško vero v stremeljenju po politični nadvladi.

Čitatelji se bodo še spominjali velikega viharja, ki je zavrel po celem katoliškem in sploh krščanskem svetu, ko je za časa genovske konference katoliški genovski nadškof pozdravil voditelja boljševiške delegacije, mu podal roko in se z njim prijazno razgovarjal. Bilo je to ravno par tednov pozneje, ko so bili na povelje moskovske sovjetske vlade najuglednejši ruski škofje in cerkveni dostojanstveniki na grozovit način mučeni in nato umorjeni, enega izmed njih so živca skuhali v kotlu. Genovski nadškof je napravil takrat — rečimo — veliko nerodnost in časopisi so zbijali nad tem svoje šale. Pariška »La Presse«

je prinesla sliko, na kateri sedita ta nadškof in boljševiški delegat v intimnem razgovoru in spodaj steje napisana beseda: »Vi ste ga krizali, mi pa smo ga skuhali...«

Pa pustimo šale in vrnilo se k sovražstvu komunizma do cerkve. Boljševiki so ruskemu narodu vzeli duhovne pastirje, jih pregnali, pomorili ali pa vtaknili v ječe, oropali so vse cerkve in samostane do zadnjega, v šolah se vorok že zdavnaj več ne uči. Isto pa hočejo doseči po vseh drugih državah. Boljševiška vzgoja je ne samo brezverska, ampak izrecno protikršćanska.

V eni zadnjih števil Londonse revije Review of Reviews (od 15. okt. t. l.) je spisal angleški podpolkovnik C. P. Hawkes članek z naslovom »Prvi koraki k boljševizmu« (First steps to bolshevism). V njem razlaga, na kak način se v angleških nedeljskih boljševiških šolah učijo otroci pri pouku sovražstva do države in cerkve. Te šole (Proletarian schools) so del propagande komunistične organizacije, ki jo vodi boljševiška »tretja internacionala« v Moskvi. Ustanovljene so bile pred tremi leti, ko je boljševiška oligarhija v Rusiji začela sistematično organizirati propagando v Veliki Britaniji. Ustanovili so tudi proletarske šole za otroke delavcev, tako da se jim že v nežni starosti vcepi sovražstvo do onega, kar je drugim otrokom sveto, namreč do vere in domovine.

Mesto cerkvenih kafekizmov imajo v teh šolah uvedene boljševiške katekizme z vprašanji in odgovori, na primer: Ti ne smeš ljubiti domovine, kajti ljubezen do domovine je mednarodna živinska kuga; ali pa: Deklica: Kaj meniš s tem, če rečeš, da se zavedaš svojega stanu?

Deček: Zavedati se svojega stanu pomeni, da nismo navadno »blago« v meščanski državi.

Deklica: Toda cerkev nas je učila, da imamo neumrljivo dušo — da nismo nobeno »blago«.

Deček: Res je tako; toda duhovnik in župnik sta del tega sistema in vam pripovedujeta to, da vas oslepita.

Deklica: Zakaj pa toliko ljudi veruje v krščansko vero, če ni prava?

Deček: Krščanska vera je del razredne države, ki tako barva svoje dogme, da jih ljudstvo veruje.

Kako brijejo norce iz vere in boga, kažejo sledeči primeri protiverskega pouka:

— V resnici ni nobenega Boga... ni pravega Boga.

— Bogati grof plača svojo pot v nebesa, nebesa pa niso nobeno podjetje za delovno ljudstvo današnjega dne.

— Kristus, na križu umirajoč za grešnike, je tako smešna stvar, da bi človek obupal nad vplivom, ki ga ima ta stvar na delovno ljudstvo. Pomeni samo nekaj, da postanete ponižni in se udate. Če nima to tega vpliva na vas, pa namerljo na vas strojne puške.

— Krščanstvo je bila najmočnejša varnostna zaklopka, ki jo je »buržujski« sploh kdaj poklical k sebi v pomoč.

— Jezus ni umrl, da reši naše ljudstvo, Na tej — ali kateri drugi — Kalvariji! (Pesem.)

Pa dovolj o tem — angleški članek je velezanimiv in bo marsikomu odprl oči. Konča se pa z vzklikom na angleško narodno-politično ligo (National Political League), da organizira javno mnenje proti demoralizirajoči aktivnosti komunizma, ki kvari narodovo zdravje.

Priobčili smo ta izvajanja v informacijo in v prevdarek vsem onim, ki mislijo 3. decembra pri volitvah glasovati za »Zvezo delovnega ljudstva«, to se pravi za komuniste. Morda bodo potem srečni neki dan, ko se bodo njih otroci učili v šoli mesto cerkvenega komunistični katekizem in ko bodo kuhali cerkvene dostojanstvenike žive v kotlih tudi pri nas.

VELIKO ZANIMANJE ZA LJUBLJANSKE VOLITVE V BEOGRADU.

— Beograd, 2. decembra. (Izv.) Za ljubljanske občinske volitve vlada v parlamentarnih in političnih krogih veliko zanimanje. Z napetostjo pričakujejo rezultate teh volitev. Radikalna »Tribuna« priobčuje zanimiv dopis o sedanjih volilnih kampanjih in veli, da ima največji izgledov na zmago »Jugoslovenska zajednica«.

— Poziv državnim uradnikom z akademsko izobrazbo! Ako bi se predznil dr. Žerjav s Kumanudijem v resnici dati uradništvo nabavni prispevek za božič v znesku 50 do 100 dinarjev — kakor poročajo nekateri časopisi — je edin odgovor na to nesramnost, da vsak uradnik denar sprejme ter da ga odda tisti politični stranki, ki je po njegovem mnenju žerjavstvu najbolj nevarna. Če nas je že ta družba spravila na beraško palico, miloščino pa do zdaj v taki brezprilno impertinentni obliki le še ne sprejmemo. Če bo še dolgo ostal režim mladinov, potem bomo mogoče v bodočnosti prisiljeni sprejemati iz takih rok tudi tako miloščino. — Državni uradnik VI. čin, razreda,

„Jutro“ proti „Slov. Narodu“.

Gospodje okoli »Jutra« so te dni zopet enkrat zapisali, da je vpliv »Slov. Naroda« podoben ničli. V Ljubljani je sicer par ljudi, ki se še nekoliko drže »Naroda«, drugače pa njegova beseda nič več ne zaleže. Gospodje klepetajo o ognju in žveplu, o teroriziranju, o nasilju. Kakršni pač so, tako četrnajo. V resnici bruh »Jutro« dan na dan ogenj in žveplo okoli sebe, terorizira volilce in se poslužuje v volilni borbi grdega nasilja. Ko tako divjajo in sujejo na vse strani, ni vraga, da bi v svoji razviti ofenzivi ne zakričali tudi, da so spravili »Slovenski Narod« ob vso veljavo. Še predno je začelo izhajati »Jutro«, so že ruvali proti »Slov. Narodu« in ko so pričeli izdajati svoj list, so razvili po mestih in po deželi široko agitacijo proti »Slov. Narodu«. To v onih časih, ko so stari in mladi skupaj sedeli, ko so se mladini laskali starihom, za njihovim hrbotom pa že pletli svojo lastno politiko in svojo organizacijo. Pa do današnjega dne še niso uspeli s svojim nečednim delom. Pribijemo to, da je napredna javnost upoštevala, da imamo dva napredna dnevnika in hotela razvoja in dobrega obstanka obeh, toda »Jutro« niso hoteli prenehati s svojim spletkarjenjem proti »Narodu« in celo naši inserentje so dobili Jutrovske termine, da ne smejo več dajati oglašev »Naroda«, marveč da je edino napredno glasilo v Sloveniji »Jutro«. Tako sistematično se trudijo, da bi izpodkopal »Naroda«. Ali izpodkopal jih niso, pa jih tudi ne bodo. Uresničiti se ntegne stvari, še vedno veljavni pregovor: »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.« »Slovenski Narod« je ničla v glavih »Jutrovskih« visoko letajočih gonilcev. Kaj pa hoče drugega od njih, ki se žutijo vzvišene nad druge ljudi tako, da gledajo na okolice prezirljivo dol, zamahneta zaničljivo z roko, pa dvignejo kvišku svoje brihtne glave in deklarirajo: »Mi smo mi, ki »Jutro« peljamo«. Iz višav je že marsikdo padel na tla, pa še pade. Mi se rajše ne dvigamo v domišljave višine, marveč ostajamo lepo na svojem trdnem stališču, kjer se je lažje početi s potrebami slovenskega naroda, kakor pa v vpenjanju se v vrtočlastosti. Mi smo povsem zadovoljni, da smo čuli n. pr. na shodu kmetskega ljudstva v ponedeljek v Ljubljani iskren klic: Živel »Narod«! To nam daje zadoščenje in spodbudo, da vztrajamo na poti, katero hodimo, ker je prava in ker prinaša koristi našemu ljudstvu. Ali se bo čulo na kmetskem zboru kdaj: Živelo »Jutro«? Najbrže nikdar, ker se vedno bolj odtušuje interesom slovenskega naroda in njegova demokracija je podobna ničli. Tako je.

Izven Ljubljane da »Narod« nič ne velja! Tu mislijo »Jutrovci« na »Dr. Kukovčev« oblast. Pa se zelo motijo. V Mariboru je nekaj demokratov, ki nespametno presojajo »Narodovo« vztrajanje pri nerazdeljivi Sloveniji. Drugi pa nam pišejo in ustno izjavljajo, da so za skupno slovensko domovino. Menda vendar ni nikogar na Štajerskem, ki bi resno mislil, da dela »Narod« proti koristim štajerske pokrajine in proti Mariboru! V naši akciji je ravno obsežena dobrobit Maribora in vse štajerske pokrajine, ki se bo lažje goji-

la v skupnosti kakor pa v razdeljenosti. Razburjenost se sčasoma poleže, ko pride spoznanje, da so delitve narekovali bolj strankarski interesi, kakor pa dejanska potreba. Nastopi čas, ko se bo reklo splošno: »Narod« je imel prav! Nemški črv še vedno je slovensko zemljo. Tega treba uničiti. — Slovenija mora biti trdna zgradba in Ljubljana in Maribor njo najsvetlejši točki.

Zavedamo se dobro pomena Maribora in v skupni Sloveniji ga bomo divjali, da bo naš ponos in naša dična občina postojanka. Take stvari treba z razumom razpravljati in se ne prepustiti strastem pa zagaziti v zabavljanje, ki je poceni pa zajedno zelo značilno za one, ki se ga poslužujejo.

Prosimo prizadete gospode, naj poslušajo to-le: Po Ljubljani agitira in divja za mladine najbolj mož, ki je bil še do nedavnega časa z vso svojo dušo in z vsem svojim srcem za nerazdeljeno Slovenijo. Sedaj, ko so ga vpregli z nekimi »zastopstvi« v svoj voz, mora biti seveda za razdeljeno Slovenijo. Ni

Mussolinije izjave o jugoslovenskih zadevah.

OPUŠČENA ASPIRACIJA NA DALMACIJO. — ISTRA DOBI JUGOSLOVENSKE SOLE. — CRNOGORSKA VLADA NE EKZISTIRA. — IZVRŠITEV DOGOVOROV. — NOVA POGAJANJA ZARADI BALKANSKE POLITIKE.

Urednik beogradskega »Trgovinskega glasnika« g. Miletić je imel obširen razgovor z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Miletić je hotel najprvo izvedeti, ali so se odnosi med Italijo in Jugoslavijo po Mussolinijevi izjavi v parlamentu izboljšali? Mussolini je odgovoril, da je to pač nemogoče, ker je govoril še le pred par dnevi zbornici. Na vprašanje glede sestanka z Ninčičem je Mussolini odgovoril, da ne more povedati ničesar drugega nego to, da se je izvršil pogovor na prijateljski način.

Miletić: Ali mi more Vaša ekscelenca obrazložiti program fašistov glede Dalmacije? Mussolini: Treba ločiti stranko od vlade. Stranke imajo lahko svoje programe, ki se ne skladajo s stališčem vlade. Ali je morda pri Vas malo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ne bi hrepeli po Istri? Tako se nahačajo med nami posumniki in morda tudi stranke, ki mislijo na Split, Šibenik itd. Vlada izvrši sklenjeno pogodbo in nima nikake aspiracije na Dalmacijo. — Miletić: Ali smemo upati, da bo naše ljudstvo v Istri pod italijansko suverenostjo uživalo enake pravice, kakršne smo dali mi italijanskim manjšinam? Mussolini: To se razume. Enake pravice, enake dolžnosti! Samo ob sebi je umevno, da bodo imeli svoje narodne šole. — Miletić: Ali mi morete povedati, kdaj se prične z izpraznitvijo tretje cerke? Mussolini: Kakor hitro bo pogodba ratificirana v parlamentu. Miletić: Kaj mislite o rapalski pogodbi? Mussolini: Ne soglašam z njo, ali sprejemam jo. Miletić: Kako stališče zavzame Vaša vlada napram »črnogorski vladi« in napram propagandi, katere središče je v Rimu? Mussolini: Črnogorska vlada ne eksistira, pa tudi Črnogorci ne. Sicer

kako spoznanje ali prepričanje ga ne vodi pri tem, ampak žepni interesi mu narekujejo danes zavzemanje za mariborsko oblast. Gospodje! Ali je to resno, ali je vredno, da se zavzame? Tako brije najbližja okolica okrog dr. Kukovca norce z mariborsko oblastjo.

To je res lepa demokracija. Tako demokracijo je treba iztebiti in vsaditi na njeno mesto pravo, ki bo združevala napredne Slovence, da bomo važen in upoštevan faktor pri gradbi svoje države. Demokratska strast in trma škodujeta vsem Slovincem in provzročata, da se vedno silnejše gibajo živili, ki še vedno niso prirastli k Jugoslaviji, v naših severnih krajih Nemci.

Zato pa skup, slovenski naprednjaki poštno volje, da postavimo krepko moč pri konsolidaciji notranjih naših razmer in da si ustvarimo mirno in dobro Slovenijo. Pod praporom nerazdeljene Slovenije bo imel Maribor svoje odlično mesto, kakor to nesporno zasluži.

pa je to osebna njihova zadeva. Miletić: Kaj mislite, g. predsednik, glede Dardanel? Mussolini: Treba dobiti rešitev, ki bo ugodna nacionalnim interesom Turčije. Zagotoviti treba pri tem tudi interese zunanjih držav, kakor tudi onih, ki se nahajajo ob Črnem morju. Miletić: Kaki so odnosi Vaše vlade z Albanijo? Mussolini: Albanija ima pravico, da eksistira kot neodvisna država, ako je albansko ljudstvo sposobno za to.

— Rim, 1. decembra. (Izv.) Italijanski ministrski svet se je v večeršnjem svoji seji zopet bavil z Reko in Dalmacijo tako v teritorialnih, kakor političnih in finančnih stvareh. Postavili so se temeljni kriteriji za direktive vlade v teh vprašanjih, in predsednik Mussolini je znova podal svoje iz parlamenta znane izjave glede izvedbe pogodb. Izrekel je zajedno svoje obžudovanje legionarjem in vsem nacionalnim elementom na Reki in v Dalmaciji, ki so se znali z visoko disciplino postaviti na stališče, da je potreba najvišje interese naroda postaviti pred svoje aspiracije. Ministrski svet je z odobravanjem vzel na znanje predsednikove besede.

— Rim, 1. decembra. (Izv.) »Messagero«, ki ima tesne zveze z vlado, se bavi z zunanjo - politično izjavo vlade in pravi, da gre Jugoslaviji za to, da si zagotovi v Solunu svoje pristanišče. Italija se temu ne protivi, ako pa bi šlo za teritorialno politiko, prijavljal bi svoj veto. Zato ni izključeno, da bi se z Jugoslavijo ne začela nova pogajanja vsled nove situacije na Balkanu. List upa, da bo Jugoslavija proti zagotovitvi italijanske pomoči za njeno balkansko politiko pripravljena za gotove koncesije, ki bi Mussoliniju olajšale izvršitev vseh sklenjenih konvencij.

ZNATNO PADANJE CEN MESU NA DUNAJU.

— Dunaj, 2. decembra. (Izv.) Kakor javljajo listi, je na trgu opaziti znatno padanje cen mesu. Cene so padle za 10.000 K. Nekateri mesarji izjavljajo, da bodo lahko prodajali meso za 6000 K kilogram.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Mafico“!

mu kljuje v obraz in veter šumi mimo njega, pa nima kam bi se mu umaknil. Da bi se le srečno vrnil domov!

Naslonjen na puško je dremal Milan v jarku. Podil je spanec proč, ker se je bal jeze, ki je hodila že tri dni potuhnjena v polju za gozdom. Tesno mu je bilo nocoj pri srcu in čutil je kako kroži mlada kri po žilah semintja. Nekje za gozdom je zadonelo: Milan je odprl oči. Kot nočna roparica je prišumelo skozi temo, razsekal jo je na dvoje in zaškrtalo v betonski strelhi nad Milanovo glavo. Zadonelo je drugič, tretjič, potem se je združilo v strašno nočno bohotenje. Sekalo je, škrtalo, kot ostri kremplji hijene. Milan je prodiral z očmi temo pred seboj. V gozdu je vzplamtelo, ugasnilo, zopet vzplamtelo, zatrenetalo je morje mahnitih ognenih jezikov. Zzzluu, zzzluu, je zapelo nad njim, jeza je bruhala orenj in jeklo iz teme v temo. Zvanilo se je, naščeditilno, vzvalovilo in planilo kot črna pošast iz gozda preko polja tja, kjer je bil on med njimi, ki so stali na braniku do mornice. Milan je skočil iz okna. Čul je glas, ki bi prebudil mrtve iz spanja. V polju pred njim je zagorelo, jeza je udarila v jezo. Ognji, tekla, dim, klici, skoči — strašna melodija je oklenila Milanovo srce in misli, pozabil je, kje stoji in kaj se godi okrog. Nevidna sila ga je zarahila in vrela v poklekno žrelo. Glave, roke, noge, črna kri, kralj človeškega mesa, ognjeni jeziki, razpaljena lica, plamenčaste divje oči kinež kri v lastnem telesu in jekleni zob, ki le narižni v njegovu prsu. Zaskrnelo je, tema je objela Milanovo oči. Zasus-

Politične vesti.

== Povratek ministra zunanjih del v Beograd. Po poročilih iz Lausanne se tokom prihodnjih dni povrne zunanji minister Ninčič v Beograd, da poroča vladi o dosedanjih uspehih. Za odsotnosti dr. Ninčiča vodi jugoslovnsko delegacijo na orijentski mirovni konferenci naš pariski poslanec dr. M. Spalajković.

== Prihod romunske kraljice v Beograd. Iz Beograda javljajo, da prispe danes ob 12. romunska kraljica Marija na obisk. Kraljica ostane v Beogradu teden dni.

== Ameriški protin Nemci. Clemenceau je imel v Chicagu velik govor, ki ga je poslušalo 5000 ljudi. General Dickinson, bivši vojni minister, je izjavil: »Mi nismo senatorji, katere bi bila prevzela ta čast in ki bi se spodlikali nad nenavadnimi besedami. Imeti moramo pred očmi, kaj je bila vojna in da dobi Francija v prvi vrsti nas zopet na svoji strani, ako bi se imperialistična Nemčija predznila znova napasti civilizacijo. Izkrvavela Francija ne more demobilizirati. Nemčija naj ve, da bi Zedinjene države z Anglijo vrednile prihitelo Franciji na pomoč, ako bi hotela Nemčija izvršiti protipostaven naskok.« Dickinson je izrekel upanje, da bo mogel Clemenceau Francozom povedati, da je na milijone Američanov, ki hočejo zagotoviti Franciji potrebno varstvo. General Dawes je izjavil: »Mi hočemo v mednarodnih vprašanjih poslušati moža, ki veruje v to, kar reče in ki reče to, kar si misli.« Dawes se je spominjal moralnega vpliva Clemenceau na vse armade v enem času, ko je bila civilizacija v nevarnosti, in na uresničitev enotnega vodstva, katero je omogočilo končno zmago. Dawes je rekel: »Vojne ne smemo izgubiti. Ne bojte se reči Ameriki, da je Francija, ki je bila tekom 50 let izpostavljena dvakrat nemški invaziji, upravičena, da zahteva varstvo proti novemu hlepenju Nemčije na hegemonijo.«

== Kako so bili ustreljeni grški ministri. Angleški listi pripovedujejo podrobnosti o usmrčenju grških ministrov. Smrtna obsodba jim je bila sporočena ob 7. jutraj, streljeni pa so bili štiri ure potem, ob 11. Med tem časom so obsojenci sprejemali dlane svojih rodbin, dobili so vso poslednjo versko tolažbo, nakar so jih takoj prepeljali na morišče. Gunarji je ležal v postelji težko bolan in zdravilni so že par dni poprej izrekli, da ne more več dolgo živeti. Komaj se je dvignil s postelje in se udeležil s tovariši nim namenjene verske prireditve. Nato so jih odpeljali z avtomobili na morišče. Zadnje korake je napravil, opotekal se. Drugi obsojenci so bili še kolikor toliko mirni. Stratos je kadil cigareto, Baltazzi je nervozno čistil svoj monokel, generala Hagianestija pa je pretresla mrzlica, ko so ga javno degradirali in mu slekli vojaško uniformo. — V italijanskem senatu so se zgrajali nad eksekucijo v Atenah. Bollati je izrekel najodločnejšo indiglacijo radi zločina, izvršenega na Grškem. Pridružil se je temu tudi predsednik Tittoni, poudarjajoč »plemenite tradicije italijanske kulture, ki je vedno korakala na čelu svetovne civilizacije (!)«.

== Koliko je Slovanov? Jan Červenka priobčuje v »Narodnih Listih« statistiko o evropskih Slovanih. V petih slovenskih državah današnje Evrope je 135.590.000 Slovanov, in to v Rusiji 90.628.000, v Poljski 22.600.000, v Jugoslaviji 10.162.000, v Češkoslovaški 8.642.000 in v Bolgarski 3.558.000. V nem. državah je Slovanov 2.078.000 in v latinskih 2.086.000. Rusov je v Rusiji 90.108.000, v Poljski 6.408.000 in v Češkoslovaški 434.000. Poljakov je v Poljski 16.138.000, v Rusiji 450.000 in v Češkoslovaški 166.000. Čehoslovakov je v Češkoslovaški 8.037.000 in v Jugoslaviji

111.000. V neslovanskih državah v Romuniji in v latinskih državah je Rusov 1.729.000. Poljakov v Nemčiji 1.575.000. V Avstriji, Romuniji in v Italiji je 897.000 Jugoslovenov. Bolgarov je v Romuniji in v Grški 700.000. Čehoslovakov je v Avstriji, Madžarski in Nemčiji 461.000. Razven tega je v Nemčiji 105.000 Jugoslovenov. Tako je v neslovanskih državah: Rusov 2%, Poljakov 9%, Jugoslovenov 7%, Bolgarov 18% in Čehoslovakov 5%. Slovarske države imajo vsega skupaj 163.602.000 prebivalcev in površine na svojem teritoriju 5.375.000 kvadratnih kilometrov. (55% površine vse Evrope.) Koliko pa je Slovanov in avsem svetu? Rusov je 144 milijonov (zajedno s 13 milijoni v Aziji), Poljakov je 24 milijonov (3 izven Evrope), Jugoslovenov 10.800.000, Čehoslovakov 11.500.000, Polgarov 3.700.000. Slovani so po tej statistiki najsilnejše plemo v Evropi.

== 15.000 italijanskih delavcev ubitih. 1000 delavskih domov sežganih. Na Dunaju se je vršil v X. okraju šod italijanskih socialističnih beguncev, katerega so se udeležili tudi številni delavci ostalih narodov. Na shodu so italijanski govorniki obširno razlagali početje fašistov napram delavstvu. Nad 15.000 delavcev so fašisti ubili, nad 1000 delavskih domov so opustošili ali sežgali, več delavskih tiskaren je uničenih in razne proletarske organizacije so razbile. Govorili so tudi o fašistovih zvezah s škodljivimi organizacijami v Avstriji, Nemčiji in Madžarski. Sprejeta je bila ostra resolucija proti terorju italijanskih fašistov in italijanskim političnim in strokovnim organizacijam je bila poslana solidarnostna brozjavka.

== Sonnino, te dni umrli bivši italijanski zunanji minister, je bil rojen 1847. Oče mu je bil italijanski žid, mati pa Angležinja. Zgodaj že se je podal na politično polje in prišel kmalu v parlament. Za nas Jugoslovane je najvažnejša njegova doba, ko je bil zunanji minister od leta 1914 do 1919. Pariški »Journal« piše tozadevno: »Dosegel je londonsko pogodbo, ki je odprla Italiji najširše nade irendentizma in ki je pričela tozadevno akcijo. Tak je bil njegov prestop, da je ostal v vseh sledečih si kabineti. Po zmagi je šel Sonnino v Pariz skupno z Orlandom. Tam je imel boje z Wilsonom, zlasti glede reškega vprašanja. Tu se je bila razbila njegova sila, ali njegova energija zbog tega ni bila sterilna. Pripravljal je posredovanje D'Annunziovih arditov in fašistovsko gibanje. Smrt ga je dohitela v trenutku, ko se Italija vrača k svojem nacionalističnemu programu.« Sonnino je bil pokopan po svoji želi čisto preprosto. Počiva v Romitu na kraju, ki si ga je sam dočelil. blizu morskoga obrežja. Po veroizpovedanju je Sonnino pripadal angličanski cerkvi.

== Novinarji poraženi na Švedsko. V Götteborgu bo prihodnje leto ljubljenska razstava, na katero bodo povabili novinarji vsega sveta. Ogledati si bodo mogli tudi vso Švedsko. Povabi se iz Francije pet novinarjev, iz Poljske dva, iz Češkoslovaške tri, iz Anglije 10, iz Nemčije 5, iz Jugoslavije 1 itd.

== Odsotnost Rusije. Ob priliki proslave četrte obletnice češkoslovaške republike je bil pri prezidentu Messaryku svečan obed. »Posledica Novosti« poročajo, da je bilo častno predsedniško mesto za mizo prazno in okrašeno z rusko narodno zastavo, ovito s črnim pajčolanom. To je bilo mesto odsotne Rusije. Obeda so se udeležili zastopniki vseh slovanskih držav.

MATI IN SIN.

»Draga mati! Nocoj, po dolgih težkih dnevih, prvič govorim s teboj, ki si mi dala življenje. Sedim v zemlji, odkoder smo prišli in kamor se vrnemo, stol mi je zemlja, miza zemlja, mesec mi sveti in zvezde mi govorijo o tebi, ki si začetek in konec moje misli. Stojiš mi pred očmi kot v oni temni noči, ko si mi obesila podobno matere božje s sedmimi meči v okrvavljenem srcu, prekrizala me, ko sem odhajal in šepetala: »Pojdi sin, domovina te kliče, mir si vložil starcev in nedolžnih otrok naj ti bo svetinja, dražja od matere ljubezni. Čuvaj ta mir, pojdi tja, kjer so tvoji zatirani bratje, podaj jim roko in stoji jim ob strani, kadar bodo omagovali na trnjevi poti, vrni se z njimi, ki so naše krvi.« Takrat te nisem razumel, danes mi zvone tvoje besede v ušesih kot davno znana melodija. Včeraj sem videl prvič to kri. Mlad je bil, tudi on je imel mater. Pravil mi je, da mi govori o tebi, tako ti je bila podobna. Tudi njeja je postala mati na poti. Pojdi, sinko, je dejala, tja, kjer bo tekla kri za tvoje zatirane brate, stoji jim ob strani, ko bodo žrtvovali življenje, da zlomijo sužnje okrove svojih bratov in pomagajo jim, ko bodo omagovali na težki poti. Včeraj zvečer je omagal sam. Blazilo je od nekod, mahnito, zlobno, zrak in meso rezalo. V prsu ga je pekel, živnilo milno mene in izgnalo nekam v ermovie. V mraku se je zasvetilo kot solza v materinem očesu in udarilo v nočno tišino. On je

omahnil, z roko se je prijel za prsa kot bi hotel zadržati odhajajoče življenje in zgrudil se je pred menoj okrvavljen na zemljo.

In mnogo jih bo, ki bodo orosili s svojo krvjo rodno zemljo. V tej pravljici mesečini čutim kako se bliža počasi, plazeče kot tema se vleče, stiska in teži, ko je še daleč od nas. Beli oblaki v skalovju pred nami vstajajo dan za dnem, množe se in širijo, nad nami pa švigajo jeklena zrna in strižejo gole veje osirotelih dreves. Včasih udari daleč za brdom, zemlja se strese. In takrat prisopihajo jeklena jeza, nad nami obstane, razpeni in razprži se med nas. Nocoj je pa ni, potuhnila se je. Beli oblaki so spali celi dan, mir je okrog. Težil in dušil, pa sam ne vem kaj. Nocoj bi bil rad s teboj. Sedela bi pri oknu, glavo bi ti položil na prsa in poslušal bi, kako šumi v daljavi Savica. Pa se je jeza potuhnila onkraj skal in prežl, kdaj plane kot jastrebi tja, kjer ste vi, da vas zerahi in raztrese po svetu. Spominjam se tvojih besed in desnica se kriči v nest. Kadar ne bo helih oblakov, bom zopet govoril s teboj. Varni Te vsemogočna roka! Tvoj sin Milan.

Materi je omahnila roka, snovo nismo je zdrsnilo na tla. Zunaj je bila jasna mesečna noč. Lahen jesenski veter je otreasal poslednje liste z drevoja ob hiši, prikral se je skozi odprto okno in zaleral v silnih lahkih osamljenih mater. Rim — bom, him — bom je bila vra nad njeno glavo. Polnoč. Zaprla je okno in snuhtla zavese. Kje je moj Milan nocoj? so il rotilo misli po glavi. Bovee kaj dela? Mlad se je zaril v zemljo, dež

kala se je zemlja, zvezde so hitele mimo, znani obrabi med njimi materin smehljaj, poslednji pozdrav. Potem je izginilo vse.

Pod oknom je začumelo, v golih vejah stare lipe je zaječalo, zastokalo, potrkalo na okno, rahlo boječ je odgnilo zaveso. Plazilo se je v sobo, kjer je spala Milanova mati in zaječalo v kotu za pečjo. Mati je odprla oči. Iz teme je čula, kot da je oster nož prerezal napeto struno. Pod mizo se je zganilo, zdrsnilo je n oprenovi in obstalo v kotu ob vratih. Materi se je zdelo, da vidi majhen bel oblček, ki se plazi po steni in pade na tla. Oblček se je širil, raztegnil se je od stropa do tal, kot bel pajčolan. V tem pajčolanu je začeladla njegov obraz. Rleda, izsušeno lice, mrtvaško oči in smehljaj na ustih. Mati je razprostrla roke in planila s postelje. »Milan, Milan«, je vzklikala in omahnila nazaj.

Prvi žarki jesenskega solnca so jo prebudili iz težkega sna. Stonila je k oknu, odgnila zaveso in strmela v dolino pred seboj. Gole veje, vrela, rumena trava in mrtvo listje na poti. Iz sosede hiše so pridrevli otroci. Z veselim vriskom so se razkroplili med golo drevje, begali so po suhi travi, pobirali mrtvo listje in ga izročili vetru, ki ga je odnašal daleč po polju. Petnaest let je minilo odkar je bil Milan med njimi, ki izpreminjajo silo v namlad. Sreči je videla v belem pajčolanu njegov poslednji smehljaj. Naeleto življenje med golo drevje, fantasta s svojimi nečimrni počitami mrtvo listje, oživljate s brkom in vriskom pluhu jesen, vi, ki ste življenje v življenju!

Za vas sem položila najdražje na oltar, vaša je bodočnost!

Zaprla je okno in pokleknila pred podobo križanega Mesije v kotu.

Ko je utihnila jeza in niso več pela jeklena zrna, se je napolila mati na sinov grob. Šla je preko polja, blodila je v gozdu, na gore se je vzpenjala, spuščala se je v dolino in obstala na brdu. Zemlja je bila razorana od jeklenih pošasti, kamni razsekani. Pod brdom so stale dolge vrste lesenih križev. Sklonjena je stopila med nje, križ med križi je hodila med svežimi grobovi. Ni jih štela, preveč jih je bilo. Skrit za majhnim grmičem je stal priprost križ. Nevidna roka jo je vodila tja. Sklonila se je nizko nad grobom in objela lesen spomin nepozabnega otroka. »Milan K. dobrovoljec, padel v boju pri S.« Na majhnih lesenih deščici je napisala okorna roka njegovo imo. »Dar matere na oltar domovine« je pripisala z drhtečo roko in solza je kanila na sveže skopano zemljo.

Vsako leto hodi na sinov grob. Celo jesen goji bele križanteme na oknu, ko se bliža narodni praznik, jih potrga, zveže v šopek in gre na polj. Suha trava v polju šumi pod njenimi nogami, gole veje v gozdu ji božajo velo lice, leseni križi na njivi večnega miru se ji klanjajo vsako leto bolj nizko. Povečajo se, padajo in zmlajejo med velimi rožami na pozabljenih grobovih. Le križ na sinovem grobu se ni še povesil. Vsako leto ga obnise s svežem prstjo in pokrije z belimi križantemami.

GOSPODARSTVO.

— g. Važna čebelarstva knjižica. Pravičnik je izšla v novem natisu Janšova knjižica »Nauk o čebelarstvu«. Tretjo izdajo predelal Franc Rojca z dodatkom Albertjeve Znidaršičeve panj. Priredil M. Humek. Knjižica s Humekovim dodatkom vred vella Din. 24. in se dobi v Jugoslovanski knjižnici v Ljubljani. Minulo je skoro 150 let od kar je umrl na Dunaju najslavnejši slovenski čebelar Anton Janša, mož svetovnega slovesa. Njegova knjižica je izšla v raznih izdankih in v mnogih ponatisih. Janša je bil izredno natančen opazovalec in čebelarstva vyeum, da mu svetovna čebelarstva literatura ne pozna svetovnikov. Njegova teorija se je obdržala do danes. Čebelarstvo društvo za Slovenijo je ob svoji 25. letnici dalo pobudo za novo izdajo Janševih knjig, da brimero proslavi zaslužnega čebelarstva strokovnjaka. Saj je danes po 150 letih Janša še vedno modera, njegovemu vpogledu v življenje čebelarstva družine so čudimo, ko čitamo njegovo knjigo, ki je marsikaj svetu pojasnila, kar do takrat ni bilo znano. Janševa teorija so morali sprejeti in priznati čebelarstva strokovnjaki svetovnih narodov. Pa tudi praktična stran Janševih knjig je še vedno veljavna. Janša, ki se je z vso dušo pogledil v svojo stroko, je dosegel v priprostem kranjskem panju v Dunajski okolici občudovanja vredne uspehe. Jasno je, da mi ne moremo pričakovati podobnih uspehov iz panjev z nepomankljivim delom; saj tudi ne poznamo čebelarstva teorije v taki meri kakor Janša, tudi pa ne razmere niso danes več iste, kakor v Janševih časih. Nadomestilo za Janševu spretost na panju nudi moderno čebelarstvo, pri nas v prvi vrsti Albertjeve Znidaršičeve panj. Tu prihajajo k drugemu delu knjige, kjer podaja višji čebelarstva nadzornik Humek v kratkih jedrnatih besedah vse temeljne polme, za čebelarjenje v tem panju. Kdor je proučil Janševu knjigo mu bo vzorna Humekova razprava nudila vso jasnost, kako mu preiti od stare kranjske prakse k modernemu čebelarstvu. Humek je to premetstev v svoji razpravi zelo spretno začrtal in izvedel. Čebelar, ki razume tudi nekaj mizarskega dela, si bo znal na podlagi Humekovega opisa ta panj tudi sam napraviti. Humekov opis obsega sledeča poglavja: I. Albertjeve Znidaršičeve panj in njega uredba. Temeljna načela pri sestavi. Opis in mere panja. Potrebni pripomočki: a) sipalnik, b) kozica, c) grebljica, d) pitavnik, e) drugo orodje in priprave, f) čebelnjak. II. Čebelarstva opravila v A. Z. panju: 1. Kako čebelarstvo naselimo v A. Z. panju, 2. A. Z. panj spomlad, 3. prevajanje in nastavljanje, 4. rojenje, 5. Prevajanje v pašo, 6. Kako jemljemo med, 7. Poletje, 8. Jesenska paša, 9. Priprava za zimo, 10. Po zimi, 11. Vzgoja matic, 12. Sklepnata beseda. Humekova razprava je jasna in vsakemu čebelarju razumljiva. Vsak tudi načelom nasprotnik A. Z. panja se bo iz nje zelo mnogo naučil; priporočamo, da jo vsakdo prav skrbno in večkrat prečita. Janševi knjigi s Humekovo razpravo o A. Z. panju je zagotovljen uspeh; knjigo si bo nabavil vsak čebelar, ki ima kaj smisla za napredek.

— g. Ameriška moka. Tvrška Černak & Co v Ljubljani je dobila dovoljenje, da sme upeljati dva vagona ameriške moko. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerena, znaša pri prodaji na drobno 24 K za en kilogram.

— Zopeteno padanje cen živil v Mariboru. Na zadnjem živinskem sejmu v Mariboru dne 28. novembra se je občutilo zopetno padanje cen živil, dočim mesarji vstrajajo pri prejšnjih cenah, izvezmši najslabšo kvaliteto govejega mesa, ki se prodaja 4 krone ceneje (prej 52, sedaj 48, ozioroma od bikov in krav prej 44, sedaj 40). Padanje cen je v zvezi tudi s pomanjkanjem kupcev, ker ni izvoza. Prišlo se je 4 konje, 5 bikov, 57 volov, 196 krav in 4 teleta. Od skupaj 266 glav je bilo prodanih samo 158 za domačo porabo. Cene: debeli voli 27 do 29, poldebili 23 do 26, plemeniti 18 do 22, biki za klanje 20 do 23, klavne krave debele 18 do 24, plem. krave 13 do 18, krave za klobasarije 9—12, molzne krave 16 do 26, teleta 25 do 42 kron.

— g. Vinske cene letošnjim vinom z ozirom na njihovo dobroto. Vinska kupčija. V raznih časnikih navajajo se v zadnjem času cene letošnjim vinskih mostom in vinom, ki večkrat ne odgovarjajo resnici. Tako se n. pr. poroča, da se dobi letošnja vina na Dolenjskem in Štajerskem po 12, 10 in celo po 8 in 6 kron liter. Ker dovajajo taka tendenciozna poročila marsikaterga nepoznavalca razmer do presečenega ter konsumente do neopracenega zabavljanja po gostilnah radi previsokih cen, smatram za potrebno, podati tem potom širši javnosti pravo sliko o kvaliteti in cenah letošnjih vin. Da nastaja kvaliteta letošnjega vinskega prideleka v mnogem za lanskim, t. j. za letnikom 1921 je spričlo slabega vremena med trgatvijo, evidentno, da bi pa tvoril letošnji pridelek kvaliteto najslabše vrste, je pa spet pretirano naziranje. Nasprotno! Letošnja vina v obse presegajo nepričakovano dobroto. Niso sicer prvovrstna, a tudi ne tako slaba, kot se je domnevalo. Kjer se je prav pozno oktobra in ob kolikaj ugodnem vremenu trgalo, ter pri trgatvi skrbno odbrala gnilo grozdje od zdravega, in so močilo pravilno pokipeli, so vina povprečno srednje kvalitete z 8—10% alkohola in brez postranskega, t. j. gnilega ali plesnivega okusa. Kjer se je pa pri trgatvi površno ravnilo, je moč oziroma sedaj že vino slabega, neprijetnega okusa, bo nestanovitno (rjavenu, črnenju in zavreklj podvrženo) ter se bo nerado čistilo, zlasti oni, ki ni bilo že pretočeno in žveplano ali bisulfitirano. Zato svarim pred nakupom takega vina od producentov, ki se nikakor nečelo kletarsko pravilno ravnanje po že nešteto krat danih jim strokovnih navodilih. Cene sicer še niso povsod fiksirane, toda iste varirajo pri srednjih, zdvih 8—9 in pol odstotnih vlnih od 16—20 K, pri izbranih finih vlnih (rizling, silvanec, burgundec, traminec, portugalka, veličinec, ortiber, moslavina i. e.) z 9 in pol do 11% alkohola

pa od 21—24 in tudi do 28 K K za liter iz producentove kleti, odnosno ob bližnji odposiljalne postaje. Dobilo se nova vina tudi po 12 do 10 in celo po 8 do 6 K liter, toda le v malenkostnih množinah in pri takih manjših producentih, katerim primanjkuje posode ali če je dotična plačla prav šibka, jako kisa ali celo pokvarjena tako, da jo gostilničar odnosno vinski trgovec sploh kot tako točiti, oziroma z drugimi vini mešati ne more. Podcenjevanje na eni, farbarija na drugi strani, škoduje producentu in kupcu ali konsumentu, zato je pač najbolje, da se pove in poroča le faktični položaj tržne cene. Pridelek je letos večji od lanskega, zato bi bilo želeli, da naši gostilničarji in vinski trgovci obiščejo v velikem številu domače producente na Dolenjskem, Belokranjskem in Štajerskem, ter jih čimprej po možnosti rešijo iz sedanje zadrege. Letošnja vinska kupčija je namreč povsod precej klavna. Žal, da kupna in prodajna cena znatno zvišala razne prevoznice z vozm in z železnicami, drž. trošarina, mestne užitnine itd. — Končno morem še pripomniti, da letošnje dolenjsko rdeče vino, takovani »cviček« odgovarja popolnoma svojemu značaju, ker ni pretemne barve, primerno milga ter aromatičnega okusa, t. j. »tip«, kakršnega smo bili navajeni v boljših predvojnih časih. — Drž. višji klet. nadzornik Fr. Gombeč.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Nedelja, 3. decembra: ob 3. popoldne. Krojaček — Junaček, ob 8. zvečer. »Idijota«.

Ponedeljek, 4. decembra: »Ploha«. Red B.

OPERA.

Sobota, 2. decembra: »Carmen«. Red C.

Nedelja, 3. decembra: »Gorenski slavček«. Izven.

Ponedeljek, 4. decembra: zaprto.

— Iz gledališke pisarne. Predstave »Idijota« se bodo pričele odlej dalje vselej ob polosmi uri zvečer. Nekaj vlog in nekaj teksta čitateljevega se je toliko skrajšalo, da bodo nadaljne vpisovitve končane najkasneje ob 12.

— Opera »Gorenski slavček«. Foerster je učkal ob zatonu svojega čudovito delavnega življenja po zaslugi naše gledališke uprave višek priznanja, največji trijumf, večanje svojega, več kot pol veka dolgega truda. Z uprizoritvijo njegovega »Gorenskega slavčka«, tako preziranega in tako pozabljenega, kakor znamo prezirati in pozabljati tako temeljito menda samo mi Slovenci, smo izvršili akt pijetete, ki nas dviga v vrste drugih hvaležnejših, plemenitejših narodov, ki znajo ceniti in častiti najmanjšega iz onih, ki je kolikaj storil v prid njihove kulturne veličine. »Gorenski slavček« pa je po tolikih letih dokazal, da je življenja zmogel. Seveda je gledališka uprava z vsenil razpoložljivimi sredstvi poskrbela za to, da je opera v vsakem oziru najdostojnejše šla čez oder. Nastavila je premijero na predvečer največjega narodnega praznika, zaposlila same domače moči, ustvariti dala nove, efektne dekoracije, pritegnila glasbenika g. Jeraja, da je sam vse s pevec in orkestrom naštudiral, g. Šesta, da je prevzel z Jerajem predelavo »Slavčka« in režijo. Skupnim močem in skupnemu ambicioznemu delu vseh se je posrečilo postaviti takorekoč novega »Gorenskega slavčka« na oder, ki je v vsem svojem poteku poslušalce izredno zanimal in bo zapustil gotovo neizbrisane vtis. O izpremembi nekaterih delov opere, dostavkih, okrajšavah itd. bi se dalo marsikaj govoriti, toda danes ni prilike za to. Vse vloge so bile temeljito naštudirane, opaziti ni bilo nikakih nesigurnosti, šlo je vse, kakor po maslu: od živahne predigre do originalnega konca. Temeljitejšo o posameznostih poročamo po reprihah. — Sivolasi, a še vedno duševno in telesno čvrsti Anton Foerster je s svojo rodbino sam prisostvoval operi in ga je ljudstvo ob vsaki priliki iskreno pozdravljalo. Po prvem aktu sta ga g. intendant Hubad in g. ravnatelj Rukavina privedla na sceno, vsled česar burnim prizorom navdušenja skoro ni hotelo biti konca. Sprejel je v dar krasen venec s popisanimi travki in želimo, da bi to ne bil zadnji. Iskreno je občinstvo ploskalo tudi vsem sodelavcem, zlasti pa najboljšimi našima rojenima komikom g. Zupanu in g. Bratužu. O. Šest je s srečno roko ustvaril prav posrečene originalne tipe. Ko sem zapustil gledališče, imel sem vtis, kakor da sem bil na veseljem gorenskem »žeganju«, in ta vtis traja še danes.

— Predstave »Preporoda«. Pišeje nam: V nedeljo dne 26. novembra je gostovala v Sokolskem domu na Vtici dramska sekcija »Preporoda« iz Ljubljane in društveni orkester pod vodstvom tovariša Bernika. Igrali so M. Oogoljevo: »Ženitev« in Murnikov »Napoleonov samovar«. Igrali so dobro, vendar se je nekaterim poznalo, da se v vlogi niso zvelili in je naštudiral. Tovariš Helel nima organa za vlogo Podkolenika. Tov. Stoncy je imel popolnoma ponesrečeno masko, vendar je bila njegova igra še dobra. Njegova maska bi bila močje pristojala kakemu trapastemu mladostniku ljubljum, ne pa pristnemu Podkoleniku. Tov. Šest je imel popolnoma ponesrečeno masko, vendar je bila njegova igra še dobra. Njegova maska bi bila močje pristojala kakemu trapastemu mladostniku ljubljum, ne pa pristnemu Podkoleniku. Tov. Šest je imel popolnoma ponesrečeno masko, vendar je bila njegova igra še dobra. Njegova maska bi bila močje pristojala kakemu trapastemu mladostniku ljubljum, ne pa pristnemu Podkoleniku.

lepo izvršile svojo nelahko nalogo. Gdčna. Gabrijelčičeva je na odru živela svojo Agato, ravnotako gdčna. Rovanova, ki nam je izborna podala tip stare tetke. Skoro nedosegljiva je bila tetka gdčna. Šturmova. Ostali so še dokaj dobro igrali. V splošnem je igra uspela in sme »Preporoda« biti veselo in vzporedno. Morda na škodo »Ženitve« so »Preporoda« in »Napoleonov samovar« naravnost briljirali. Tako Otobor kot Jesihar, Drenovec in Neroda itd. Vsi so bili izborni v svojih vlogah. In sedaj besedo o orkestru! Dvanajst tovarišev tvori orkester in ti so v kratkem času dveh mesecev pokazali res velike uspehe, ki morajo zadovoljiti tudi najnatančnejšega opazovalca. »Preporoda« želimo mnogo uspehov še na drugih odrih in na nameravani poletni turneji.

— Gostovanje Šentjakobskega gledališkega odra v Škofji Loki. V nedeljo, dne 3. decembra gostuje Šentjakobski gledališki oder v dvorani Sokolskega doma s tridesetlansko vesoljro »Maskarada«, ki je žela v Ljubljani največji uspeh.

— Umetniški kongres v Zagrebu so vršili neprekinjeno od 9. do 11. decembra t. l. Slovenski delegati za ta kongres so g. R. Jakopič, J. Costapera, F. Kralj, V. Cotič in S. Santel, a njih navedenih g. G. A. Kos, M. Gaspari, L. Dolinar, V. Kos in Iv. Vavpotič. Kongresa se lahko udeležijo razum imenovanih vsak slovenski umetnik brez ozira na to, ali je član Udruga ali ne. Vsem udeležencem je dovolilo prometno ministrstvo znatne potne olajšave. Prijave sprejema tajnik S. Santel, Ljubljana, tehnična srednja šola, do 5. decembra popoldne. Kongres oblikujoč umetnikov bo v prvi vrsti ustanovil edinstveno organizacijo vseh umetnikov v kraljevini SHS. Razum tega bodo obravnavali umetniške in stanovske zadeve oblikujočih umetnikov. Prva konferenca se vrši dne 9. decembra ob 9. uri popoldne.

GLASBENI VESTNIK.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes, v soboto 1. nov. pevka vaja za zletniški zbor ob pol 8. uri, za skupni zbor ob 8. uri zvečer. — Odbor.

— Koncert v »Zvezde« včlanjenih pevskih zborov v Unio se sicer ni vršil ob tako veliki udeležbi občinstva, kakor lanske leto, a je stal z ozirom na umetniško podajanje nastopivših pevskih zborov na višji stopnji kot lani. Zlasti je napredoval »Slavček« v tem času ter stoji danes tik ob »Ljubljani«, sicer še ne po izbiri programa, pač pa po izvajanju, tako, da bo kmalu težko presojati prvenstvo temu ali drugemu. Seveda je »Glasbena Matica« tudi to pot odnesla palmo, vendar pa se ji tesno približuje »Ljubljanski Zvon«. Pevski zbor železničarjev je zlasti v nežnih pesmih, kjer se uveljavila piano, kaj dober. Težke skladbe, ki si jih izbira g. Premelj, pa bi še mnogo rutinarnejšemu pevcu delale preglavico, morda še več, kot »Železničarje«. Koncert je otvorila Muzika dravske divizije »pod dr. Čerinom«, zaključil pa ga je skupni, impozantni nastop vseh moških pevcev »Zvezde« s podkrepljeno fanfaro v »Molitvi«, ki je slavnostno zaokrožila in končala leto prireditelj narodnega praznika. K natančnejši oceni koncerta se še povrnemo.

— Koncert Julija Betetta. V ponedeljek dne 4. decembra se vrši v dvorani Filharmonične družbe koncert Julija Betetta. O pevskih vrlinah tega najodličnejšega našega pevca je pač samam govoriti. To pričajo vsi dosedaj njegovi uspehi, posebno še njegovi izredno simpatični in učinkoviti nastopi v letošnji sezoni v našem opernem gledališču. Da je kot koncertni pevec tudi na najboljšem glasu, dokazuje to, da je sodeloval kot solist na največjih glasbenih prireditvah na Dunaju, Salzburgu in drugod. Na ponedeljskem koncertu izvala med drugim 2 Škerjančevi izvorni rokopisni skladbi. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni na Kongresnem trgu in na večer koncerta od 7. ure dalje pri blaginji.

— Na koncertu Julija Betetta, ki se vrši v dvorani Filharmonične družbe, sodeluje odlična pianistka gospa Dana Gollakoblerjeva. Poleg spremljanja vseh samospetov, nastopi dvakrat samostojno in sicer igra v prvem delu koncerta Novakovo skladbo »Morje«. Skladba je vzeta iz klavirskega cikla »Pan«, ki vsebuje sledeča dela: Prolog, Gore, Morje, Gozd, Zena. Skladba »Morje« je zelo alitkovita in efektna, ter opazuje o njej skladatelj vse faze morskega valovanja. Delo je tudi instrumentirano ter so pogostokrat izvalja v sinfoničnih koncertih. V drugem delu pa igra gospa Koblerjeva zelo efektno Lisztovo balado v h-molu. Znano je, da je bil Liszt eden največjih svetovnih pianistov, ki je klavirsko tehniko tako molstersko obvladal, kakor nihče pred njim in tudi ne za njim. Kot najodličnejši pianist je poznal svoj instrument do najmanjših natančnosti ter je pisal svoje skladbe v tako slajnem klavirskem štilu, da je moral prodreti povsod, kjerkoli so se izvajale. Balada v h-molu je strogo dramatičnega značaja, ter konča z lepo čustveno kantileno. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni, Kongresni trg 9.

— Marko Bajuk — Pevska šola. V založbi »Jugoslovanske knjižnice« je izšla »Pevska šola« izpod peresa prof. M. Bajuka. Knjižica, kakršna do sedaj v vsej Jugoslaviji nismo imeli in ki je za sedaj med enakimi knjižkami pri nas najboljša. Pevska šola obsega 240 strani, od katerih odpade 158 strani samo na notni tisk, vsled česar cema 45 D nikakor ne more biti previzoka. Del se v dva glavna dela: v vadicno in razlago, po vzoru srednješkolskih jezikovnih knjig in že s tem kaže, da je v prvi vrsti namenjena srednješkolski mladini, zlasti pa bo najbolj dobro došla učiteljskem in glasbenim šolam. Vsakemu paragrafu razlaga odgovarja nekaj vaj vadicne, ki je v toliki meri in tako skrbno izbranih, da jih v malokateri knjižici. V splošnih opombah podaja g. Bajuk najvažnejše iz fiziologije in te cele s posrečenimi ilustracijami, pravila za pevce, razdelitev glasov, zborov in petja. Potem obravnava trajnost glasu, kateri nank podpira s množico ritmičnih vaj, ki ga

bi bilo lahko še večja. Zlasti ne bi jaz začel takoj v prvi vaji z notami raznih dolžin, temveč bi vpeljal učence v nje le postopoma. Zanimive bi bile tudi dvo- in celo večglasne ritmične vaje, ki bi olajševale prehod iz enoglasnega v večglasno petje. Po dolžini tona preide na njega višino. Seveda bo misleč učitelj petja razdelil ti dve skupini: dolžino in višino tona tako, da bo obe obravnaval vspretno, saj učenec — pevec ne bi vzdržal na dolgo samo nauka o dolžini tona, ker bi postal zanj nemara presuhošen. Pregled ključev bi bil z navedbo baritonskega »do« ključa še popolnejši. G. Bajuk se poslužuje nemške in italijanske solmizacije, vendar nemške v višji meri, kar bi bilo narobe boljše, saj se večina kulturnih narodov poslužuje italijanske ali nje podobna solmizacije: Italijani, Francozi, Angliji, Rusi itd., tudi Srbi, če se ne motim. Po obravnavi dilatonske skale preide na osnovni trozvoček, dur in molov, a da bi bil pregled popolnejši, kazalo bi vsaj pozneje na osnovanju skalnih stopenj — znanosti učence tudi z zmanjšanim in zvečanim trozvočkom. Omeniti bi še četvero zvok, prede na intervale, katerim po pravici kot najvažnejšim glasbenim tvorbam posveča največjo pažnjo. Intervali so izpočetka dilatonski, kar je popolnoma pravilno, a bi jih ne kazalo morda razsvetliti po običajnem redu n. pr. prima, sekunda, terca itd., a po njih važnosti na osnovanju trozvoka, njegovih obratnikov, po funkcijah posameznih stopenj v skali, kakor n. pr. to tako izborno obravnava Battke. Slede višaji, nižaji, vračaji in logično takoj izstopni toni, hromatična skala in alterirani intervali. Na to šele začne z dur in molovo lestvico. A če se že po obeh teh tonskih načinih dotakne starih koralnih lestvic, pa bi jaz to storil prej, ker sta iz teh izšla dur in molov tonski način. Vendar pa ima tudi Bajukova razporedba nekaj zase. Skrbno je sestavljen zadnji del »Pevske šole«, nauk o predavanju. Ni sicer tu izčrpano vse, pevski učitelj bi ozirale se na kvaliteto svojih učencev dostavljal še tu in tam kaj, vendar pa je to, kar podaja g. Bajuk, najvažnejše. — G. Bajuk je, to se takoj vidi, razborit praktik, ki ni hodil samo k starejšim teoretičnim in metodičnim knjigam v vas. Posluša se novih pripomočkov v podučevanje svojih predavani, vpeljal je tudi celo vrste prav čednih in dobre zadržit izrazov, n. pr. višaji, nižaji, vračaji za križ, be in razveznik, nehai za pavzo, razlik za interval, končaj, menjai, ponavljaj in mnogo drugih, ki bi naj služili kot debatni material pri sestavi naše bodoče glasbene terminologije. V knjigi je dokaj primerov iz novejših slovenske glasbene literature, vendar le premalo in bi kot nadaljevanje ali pripomoček k tej knjigi prav dobro služila obširnejša pesmarica, kateri bi se moral dodati še kratek obris jugoslovanske glasbene zgodovine z najvažnejšimi imeni in podatki. V tej pesmarici bi morale dobiti mesto tudi narodne in umetne pesmi Hrvatov in Srbov, ki jih g. Bajuk ni mogel pridelati, ker bi sicer obsej knjige in, naravno, tudi cena njena silno narasla. Pevska šola je v splošnosti vse hvale vredna in se bi morala vpeljati v vse šole, kjer se poučuje petje resno, smoteno in kjer učitelj petja res hoče doseči kak uspehov. Čas je, da izgine iz naših zavodov metoda vtipavanja petja po posluhu, ker ni inteligentnega, misleče ga pevca vredna in ker ga degradira na stopnjo pagajev, kosov, škorcev in drugih živali. S povzdigom pouka v petju dvignemo padajočo moralo naše mladine, ji damo dragocen praktičen zaklad na življenje pot, dvignemo tudi predmet sam kot eminentno vzgojen faktor, ki še danes ne uživa te cene in tega ugleda, kakor ga ima pri kulturnih narodih in kakor ga tudi po vsej pravici zasluži. — E.

Sokolstvo.

— I. Jugoslovanski vsesokolski zlet. Seja likvidacijskega odbora se vrši v sredo dne 6. decembra ob 6. zvečer Saveznih prostorih. Prosimo točne in polnočevne udeležbe.

— Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu, da je društveni sluga končal s pobiranjem članarine po domovih za II. polletje. Kdor članov in članice še ni poravnal članarine, naj to stori čimprej, najkasneje pa do 15. decembra t. l. v odborovi sobi ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, kjer posluje »Statistični odesk« vsak delavnik od 18. do 19. ure. Kdor do tega dneva ne poravnata zaostale članarine, se ga smatra v smislu društvenih pravil — člen 7, točka c) — izstopivšim iz društva in se ga brez-pogojno črta.

— Sokol I. vabi svoje članstvo in naračaj na predavanje, ki se vrši danes 2. dec. na Taboru. Predava br. dr. M. Ambrožič o prehrani človeka. Po predavanju je istotam družabni sestanek.

— Sokol I. ima na Taboru v torek 8. decembra za svoje člane in članice društva Miklavževino. Popoldne še obdaritev naračaja in deca, zvečer članstva. Telovalni večer se vrši v Unio

— Sokol v Šiški priredi v torek 5. decembra t. l. Miklavžev večer v gostilni Krkoč (Zvezda) Celovška cesta 22. Začetek ob pol 8. uri. Ker je število vstopnic omejeno se slavno občinstvo opozarja, da si jih preskrbi že v predprodaji v pekarni Okorn. Darila se bodo sprejemala v torek od 3. do 5. ure popoldne v prireditvenem prostoru. — Odbor.

— Sokol v St. Vidu nad Ljubljano vabi svoje člane in prilatelje na Miklavžev večer, katerega priredi v nedeljo dne 3. decembra ob pol 7. zvečer v gostilniških prostorih g. Franje Cirmanove v St. Vidu s sledečim sporedom: 1. Govor. 2. Petje. 3. Deklamacija. 4. Nastop vs. Miklavža. 5. Volitev najlepše ženske in najlepšega moškega — po listkih (darilo). — Vstop prost.

— Dramatični odesk sokolskega društva na Vtici ponovi v nedeljo, 3. decembra t. l. na splošno zahtevo občinstva drama »Don Pietro Caruso« in grotesko »Maska satana« V obeh delih bo, kakor pri primirju, gostoval gosp. E. Kralj, član 1. Narodnega gle-

daljša v Ljubljani. Predprodaja vstopnic pri br. Jeločniku v Rožni dolini in br. Uranu na Glincah.

Društvene vesti.

— Predavanje v društvu »Soča«. Predavanje, ki se je vršilo preteklo soboto dne 25. t. m. v društvu »Soča«, je nudilo poslušalcem izvanredni užitek. Predaval je naš znani strokovnjak na gospodarskem polju, tajnik trgovske in obrtniške zbornice g. Ivan Mohorič o temi »Gospodarske razmere v Sloveniji«. V svojem, nad eno uro trajajočem govoru nam je podal predavatelj zelo izčrpan, nad vso interesantno sliko o naših gospodarskih razmerah. Predavatelj je znal svoje, na podlagi točnih statističnih podatkov sestavljeno predavanje tako lepo zaokrožiti, pridodati mrtvim, suhoparnim številkam toliko živoga duha, da so njegova izvajanja že koj uvodoma privzela na se vso pozornost poslušalcev, ki so jim sledili z največjim zanimanjem. Začenjajoč pri naših agrarnih razmerah, nam je podal predavatelj točno sliko vseh naših kultur. Slišali smo o količinah naših pridelkov, navajale so se nam o vsem točne številke, ki so nam dale pravo sliko o našem narodnem bogastvu. Porazdelitev gozdov, pašnikov, cele površine Slovenije sploh, kakor tudi o številu živali, od konj do čebelice, vse je obravnaval predavatelj v najlepši zvezi eno za drugim, kakor da bi nam to razkazoval o priliki lapega izleta v naravi. Slišali smo mnogo lege o naši industriji, od velikih industrijskih kolonij iz Trboveljske kotline (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik), pa do manjših obratov v Mariboru, Celju, Ljubljani, Domžalah. V kratkih markantnih črtah nam je orisal predavatelj položaj vsake naše industrije posebej. Navajal je povsod natančne statistične podatke, kar je nudilo o položaju vseh naših industrijskih panog tako precizno sliko, kakor jo nismo dosedaj čitali še v nobenem poročilu. Govorec o stanju obrtništva, je predavatelj poudarjal skrajno nujno potrebo, da se razširi delovni program obrtnopospeševalnega zavoda, da se vzgoji kvalificirano delavstvo, poskrbi za obrtno šolstvo, ki je vsled skrajšanja budžetskih kreditov prišlo ledo v zelo težak položaj. Tudi smo nadalje slišali o položaju in razvoju pridobitnega in gospodarskega zadružništva, o slovenskem bankarstvu, od njegovih početkov pa do današnjega položaja. Gibanje trgovskih obrotov kaže, kakor je rekel predavatelj, še zelo konjunktorno sliko: od julija 1921 do konca julija 1922 je bilo prijavljenih 4822 novih trgovskih obrotov in odjavljenih 3358, kar pomeni torej prirastek za 1464, od česar odpade samo na lesno trgovino 467 prijav in 296 odjav. Slovenija je skupaj z raznimi manjšimi dohodki plačala državnih davkov brez davščin, ki se pobirajo na carinarnicah, v dobi prvih 31 mesecev po prevratu 714 milijonov kron. Svoje predavanje je končal g. Mohorič s poročilom o slabih razmerah na naših železnicah, ki povzročajo gospodarskim krogom dokaj resnih skrbi. Tovarnoprometne razmere v zvezi s Hrvatsko in Slovenijo, Srbijo in Voljojvino so dezoalatne. Cela Slovenija je polna reparacijskih vagonov, vse postaje so prenatrpane k njej in nemogoče jih je odpraviti naprej. Slovenski gospodarski krogi pričakujejo z napetostjo rešitve vprašanja južne železnice. Slovenija je na svojem lankoletnem in letošnjem sejmu v Ljubljani pokazala vso svojo zmoglost, voljo in ambicijo za aktivno sodelovanje na obnovi in gospodarski osamosvojitvi naše države in z željo, da bi to stremljenje doseglo najboljši uspehe, je predavatelj končal. — Podpredsednik g. Čvek se je prisrčno zahvalil predavatelju za užitek, ki nam ga je nudil s svojim predavanjem in za čast, katero je g. Mohorič izkazal društvu »Soča« s tem, da je to svojo študijo, ki vsebuje podatke, kakor jih nismo o Sloveniji še čuli, prvič objavil v našem društvu. Kakor smo naknadno slišali, se bo to poročilo objavilo v celnem obsegu v prihodnji številki »Narodno — gospodarskega Vestnika«.

— Zveza uradniških vdov in sirot naznanja svojim članicam, da se redna mesečna seja ne vrši 4. t. m., ampak nekaj dni pozneje kar se pravočasno naznani. — Odbor.

— II. sestanek znanstvenega odbeka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo, dne 6. decembra ob 17. na int. odd. javne bolnice. Spored: g. dr. F. Minač: »Malum Legg-Calvé-Perthes« in g. dr. R. Zalete: »Sepsis puerperalis, njena diagnostika in terapija«. — Odbor.

— Klub »Primork« in društvo »Soča« priredita za svoje člane in vabljene goste v četrtek, dne 7. t. m. v veliki dvorani »Kazine« Miklavžev večer, na katerem sodeluje iz prijaznosti vokalni koncert »Kozina« in voljaški orkester dravske divizije. Začetek ob 8. zvečer. Miklavž nastopi s slajnim sprejemom točno ob 9. uri. Vstopnina 10 dinarjev za osebo.

— »Bratstvo« priredi tudi letos svoj običajni Miklavžev večer in sicer v torek 5. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Zlatorog« v Gosposki ulici. Miklavž poseti velike in male pridne otroke tudi na domu in jih obišče med 6. in 8. uro zvečer: prijuje za obiska na domu in darila za večerno prireditev se sprejemajo danes in jutri od 3. ure popoldan naprej v restavraciji »Zlatorog«. Vabimo vse naše prijatelje, da nas ta večer posetijo in se priporočijo Miklavžu; imovitejši prijatelji naj pa pozovejo Miklavža na dom in napravijo s tem veliko veselje malčkom.

— Trnovska »Mladost« se vdeleži letos Miklavževega večera bratskega društva »Bratstvo« in pozivlja svoje člane in prijatelje, da se vdeležijo tega večera, ki se vrši v torek 5. t. m. ob 8. uri zvečer pri »Zlatorogu«. Na željo pride Miklavž tudi na dom. Prijave za poset na domu in darila za večerno prireditev sprejema predsednik br. R. Šimnovec, Trnovo, Cerkvena ulica 21.

— Podružnica Jugoslov. Matice v Moravčah priredi v nedeljo 3. t. m. ob pol 4. popoldne zanimivo domačo zabavo »Miklavž«. Nastopi domači tamburaški zbor z bogatim sporedom.

Borba za Ljubljano.

— **Shod jugoslovenske zajednice v S. Šiški.** V soboto, 2. decembra ob 8. uri se bo vršil v Spodnji Šiški v gostilni pri »Anžoku« javen volilni shod jugoslovenske zajednice. Govoril bo narodni poslanec tovariš Brandner.

— **Radikalna stranka za jugoslovensko zajednico.** Na drugem mestu prinašamo oficijelni oklice Radikalne stranke svojim pristajšem, da glasujejo za jugoslovensko zajednico. Četudi ima to dejstvo na prvi pogled videz taktične poteze, vendar je mnogo globljega pomena. Morda bodo sedaj nasprotniki razumeli odzavek dr. Ravniharjevega govora, ki je dejal, da si bo Zajednica anala najti zaslombo tudi v Beogradu, ter da imamo zagotovilo, da bo delo Zajednice v občinskem svetu ljubljanskem našlo vse upoštevanje na mero-dajnih mestih. To je tem večja pomena, ker nasprotniki razglajajo, da občinski svet brez pomoči demokratske stranke ne bo mogel delovati. Ako je demokratska stranka močna, je radikalna brez dvoma mnogo močnejša in uplivnejša. To dokazujejo sedanji dogodki v Beogradu. Ali ne vidijo gospodje, da so demokratski stranki va-jeti padli iz rok ter da že danes Radikalna stranka obvladuje situacijo. Ona bo, ki bo izvedla sporazum med Srbi in Hrvatji, pri tem pa brez dvoma izključila vse, ki so proti temu sporazumu, pred vsem Pribečević - Žerjavovo skupino. Tako je, vi dalekovidni politiki krog ljubljanske demokratske stranke! — Pa še eno je važno na oficijelnem proglasu Radikalne stranke. V spominu je še, da je »Jutro« nekega dne prineslo telefonično poročilo, češ da je Radikalna stranka sklenila, da se njeni pristajši ne morejo udeležiti ljubljanskih občinskih volitev ter da je poslala brzojavko v tem smislu vodstvu Radikalne stranke v Ljubljani. Res je taka brzojavka v Ljubljano dospela. Pozneje pa se je izkazalo, da vodstvo Radikalne stranke v Beogradu niti ni napravilo takega sklepa niti ni poslalo take brzojavke v Ljubljano. Brzojavka je bila falsifikat, namenjen, da mistificira pristajše Radikalne stranke v Ljubljani. Kdo je sestavil brzojavko in poslal v Ljubljano — si lahko mislite.

— **Nespodoben volilni manevar.** Včerajšnje »Jutro« grozi v posebni brzojavki iz Beograda, da bo usoda regulacije duhovniških plač odvisna od izida ljubljanskih občinskih volitev (!), češ da obstoja v Demokratskem klubu »močna struja«, ki ne bo privolila v regulacijo plač duhovnikov, zvezanim s komunisti. Kakor gotovo obojamo tudi mi ta nenaravni konkubinat, pa vendar odklanjamo z vsi indignacijo pretenje, da naj trpi vsa slovenska duhovščina oziroma celo vsa katoliška duhovščina v državi in tudi pošteti duhovniki, ki se ne brigajo za partizansko politiko, temveč vrše brezhibno svojo stanovsko in narodno dolžnost (in takih je tudi še nekaj zlasti ob državnih mejah!) zaradi strankarske zagrozenosti večine njihovih ljubljanskih tovarišev. — »Jutrova« grožnja je nov polav one slepe partizanske koruptnosti, ki nam je onemogočila obstanek v slovenski organizaciji demokratske stranke. — II —

— **Davidović za »Jugoslovensko zajednico«.** Davidović je na zagrebškem kongresu obsodil javno sedanji režim, je glasoval za resolucijo in za ustanovitve »Jugoslovenske zajednice«. Temu svojemu načelu ostaja Davidović zvest tudi v dopisu na ljubljanske mladine, katere pozivlja, da volijo proti klerikalno - komunistični zvezi napredno, to je »Jugoslovensko zajednico«, za katero se je že v Zagrebu izrekel. Da »Jugoslovenske zajednice« v svojem dopisu izrecno ne omenja, je povod to, ker mu je dr. Puc v svojem pismu popolnoma zamočal, da se je v Ljubljani osnovala v smislu zagrebškega kongresa »Jugoslovenska zajednica« in je Davidoviću predložil, da hoče en del demokratov voliti klerikalce in komuniste.

— **Dr. Žerjav se je poznal do ljubljanskega volilstva.** Z vizitnicami vabi »minister za soc. politiko« osebno na sestanek v Kazini. Kortežiranje po madžarskem sistemu! G. minister računa na od stradanja omeščane hrbtnice naše ga uradništva. Uporabiti hoče tisto cirkuško dresuro, o kateri se je govorilo na našem shodu. Krotilec kaže — prosimo, samo kaže — v eni rokli sladkorček (morda so tudi vagoni sladkorja), v drugi pa vihti bič. Volilci, spomnite se one dobe predsedništva dr. Žerjavovega, ko vas ni hotel sprejemati in ko je cele deputacije postavil pred vrata. Uradniki, spomnite se, da so vladodržci cele štiri leta imeli čas reševati uradniško vprašanje, ko so imeli v rokah vsi moč, da bi jo lahko rešili. Pa riti danes vam ne morejo nuditi drugega, nego prazne obljube — o katerih se šele — razmotriva.

— **Mladini in naši akademiki.** Kakor žutemo, nameravajo mladini najeti ljudi, ki bi glasovali za one naše akademike, ki imajo volilno pravico v Ljublja-

ni, a študirajo v Nemčiji in v Češko-slovaški. Opozarjamo na to volilno komisije. Naše somišljenike - akademike pa pozivamo, naj se preskrbe z indeksom opremljenim z fotografijo, da se v slučaju potrebe legitimirajo. Naše zaupnike v volilnih komisijah opozarjamo na to, da nameravajo mladini operirati z indeksi, v katerih bo prava fotografija odtrgana, na njo pa prilepljena fotografija dotičnika, ki bo volil za pravega volilca. Na tej fotografiji bo ponarejena tudi štampilja. Pazite na oboje in izročite sleparije policiji.

— **Na mladinske trike opozarjamo naše volilce.** da jim ne nasede. Danes so dali že plakirati bedastoče, da volijo narodni socialisti z — mladinsko stranko. Jutri nameravajo razglasiti, da je »Jugoslovenska zajednica« svojo kandidatsko listo umaknila, zopet drugi plakat bo vedel povedati, da je kandidatska lista neveljavna, češ da je rekasko vložena itd. itd. Vse to je seveda laž, s katero operirajo mladini v svojem oburu, ker se zavečajo, da bodo popolnoma propadli. Zato opozarjamo naše volilce na te trike že vnaprej, da se bodo vedeli ravnati!

— **Dr. Kukovec in dr. Korosec pri.** da je dr. Kukovec dal mladim naročilo, da je dr. Kukovec dal mladim naročilo z ozirom na sporazum z dr. Korosecem v Beogradu, da mladini podpirajo klerikalce proti »Jugoslovenski zajednici«. Dr. Kukovec tudi Davidoviča ne uboga.

— **Kako bodo volili zdravniki?** Preleteli smo: Na to v »Slov. Narod« objavljeno vprašanje odgovarja nekam pozno modrican iz »Jutrove« dežele v zadnji »Napredni Ljubljani«, tem nainoveljem in najostudnejšem slovenskem listu, ki mu je dobremu okusu na srečo prisolena le usoda muhe enodnevne. Na izvajanja »Jutra« in »Napredne Ljubljane« se pravzaprav sploh več ne izplača odgovarjati, ker prinese najboljše poslanilo nedelja 3. decembra. Izvajanja teh dveh listov zvane v zadnjih dneh kakor klic obupačnega v piščavli, deloma imajo značaj mlili javkajočih prošenj, deloma groženj, kakor so mladini vedno z niti operirali, ki pa danes niso več ne za-leželo. Le ker bo razmerje glasov v vseh političnih kategorijah vstevši državne in privatne nameravane slično, naj ugotovljamo, da jih bo od nad 50 ljubljanskih zdravnikov glasovalo za JDS-arsko listo dognano ravno 6 in še te 6 le zaradi tega, ker je znal današnji režim mladenece vsakega izmed njih privzati nase s kakim izredno visokim činovnim razredom, s kakim novim bolnišničnim oddelkom ali sličnim. V eni rokli sladkorček, v drugi bič — tako je rekel dr. Ravnihar in je s tem točno označil današnji režim in nje predstavljatelje mladine. Vsi ostali ljubljanski zdravniki iz-vezmi klerikalce, ki jih lahko našteješ na prstih ene roke, pa bodo kakor en mož glasovali za »Jugoslovensko zajednico«. S tem prejme sotrudnik »Napredne Ljubljane« tudi odgovor na svoje modrovanje o nazadovanju upravnega zdravstva v Sloveniji. — Slovenski zdravnik.

— **Nasilje nad nasiljem!** »Jutrovi« z vso paro agitirajo za svojo kandidatsko listo. Z raznimi listi, pismi, vizitnicami in z drugimi sredstvi operirajo osebno med državnimi nameravanci, torej med onimi, ki so danes gladni in razčepani po njihovi krivdi! Da pa razsodni državni nameravanci, osebno maksimiranci, ta manevar obljub in običaj prav dobro poznajo, je mladino jasno! Zato pa se ni čuditi, če so že te dni pričeli delati tudi s terorjem in to po svojih plačanih agencijah — priganjačih! Res je, da ta mogočna (?) mladinska klika uveljavlja proti tistim državnim uslužbenecem, ki z današnjim koruptnim režimom niso zadovoljni in ki upajo javno obojati farbarijo teh ljudi, — celo disciplinarno postopanje. Toda tudi taka sredstva ne zaležejo več! To bodo pokazale jutrišnje volitve!

— **Pet političnih skupin se je združilo v jugoslovensko zajednico.** Prvotno so v jugoslovensko zajednico stopili: Narodna socialistična stranka, Narodno-napredna (demokratska) stranka dr. Ivana Tavčarja ter neopredeljeni. Sedaj sta se oficijelno pridružili Radikalna stranka in Samostojna kmetijska stranka. Lahko rečemo: vsa napredna Ljubljana je v taboru jugoslovenske zajednice. Zlastno izjemo delajo mladini s svojimi zaslepljenjci. Pa so še tako natvni gospodje podpredsedniki takozvane JDS — zakaj si ni upal podpisati sam predsednik? — da apelirajo na voditelje Zajednice, da naj bi se Zajednica priključila — Mladinom. Ali ste res samo slepi, da ne vidite, da je velika večina napredne Ljubljane v vrstah jugoslovenske zajednice? Večina na se še nikdar ni priključila meniščini, zlasti če je tako neznanatna komunistična JDS, ampak le že zakon narave tak, da se pridružijo meniščina — včasih, na nas le, da onemiramo na ljubljanske naprednike krog mladino — in to smo storili na usta g. dr. Trillerja — da pomnožijo vrste volilcev jugoslovenske zajednice ter da napravijo popolnoma stvarno zmago zajednice nad klerikalno-komunistično zvezo delovnega ljudstva. Mladini se po-ni anel, vsekakor, odidat mladinski list, pamačar v tol boji klerikalno-komunističnemu klubu. Ako bi ta ne-pričakovano zmagal, tedaj pade vsa

odgovornost na JDS. Jasno je v tem trenutku vsakemu ljubljancu, da se bide odločilni boj med jugoslovensko zajednico na eni in zvezo delovnega ljudstva na drugi strani.

— **Volikanska polomljada mladinov v Trnovem.** V četrti zvečer je mladinska garda doživela v pravem pomenu besede povedano — veliko polomljado. Sklicala je namreč shod k Sokliču v Trnovem in je pri vabiljenju imela smolo, ker je vabila skoro izključno same pristaje »Jugoslovenske zajednice«, ki so se kaj radi odzvali pozivu in prišli na shod. Zato se ni bilo čuditi, če je ob napovedani uri sedelo pri Sokliču nad 40 pristajev zajednice in le — piši in beri — pet mladinov, na čelu jim diči dr. Joža Bohinjec. Mladini so čakali cele tričetrt ure, da bi se njihova garda pomnožila, a se je na veliko njihovo žalost pomnožil kader zajednice. Pri tričetrturam brezuspšnem čakanju se je prof. Sič vendar oskobil in otvoril mesto shoda — stanek, in prav mlo proslil cenjene navzoče, naj za Kriščevo voljo ne motijo glavne ga govornika. In nastopil je naš Joža Bohinjec in pričel s historičnim predavanjem o ujedinenju, majski deklaraciji itd. »Jugoslovenske zajednice« in ostalih političnih strank se je ogibal kot pekoče žerjavice. Na koncu se je vendar spomnil, da je na volilnem shodu in ne na historičnem predavanju, in pričel je povest o zagrebškem kongresu. Tu je pa vstopilo nekoliko splitskih študentov, ki so pridržili burne ovacije kongresu in »Jugoslovenski zajednici«. Tem ovacijam so se pridružili vsi navzoči. Diči Joža je ostal osamljen. Zgubil je sapa in orientacijo in kratkoma sedel, ne da bi svoj govor končal. Pozabil je celo na to, da bi pozval zborovalce, naj 3. decembra vržejo kroglice v prvo skrinjico. Za njim je dobil besedo zaedničar Sever, ki je orisal v lepih besedah krdolivo delovanje mladinov in njih korumpiranih voditeljev. Burni aplavzi so govorniku pritrdili. Tega pa ni prof. Sič mogel več mirno prenašati in je kratkoma shod zaključil ter odšel govorniku besedo, za kar so se zgrajali vsi navzoči, celo JDS so zmajevali z glavami. Ker Sever ni dokončal svojega govora, je Kozinec otvoril javen shod »Jugoslovenske zajednice« in podal besedo Severju, ki je nadaljeval svoja izvajanja. Ko se je h koncu oglašil k besedi Kozinec, je bilo zbranim mladom že preveč in maročiti so si godo. Požnihi sluga mladinov Soklič je res navil avtomat, ki je ob splošnem smehu zaigral poslednji pogrebni marš mladinski kliki.

— **Naš shod pri Česuvarju.** Še enkrat so se zbrali zavedni volilci šentjakobskega okraja, da povedočijo svojo trdno voljo, pripomoči »Jugoslovenski zajednici« 3. decembra do najčistnejše zmage. Komur so se morda doslej še vsiljevali kakšni pomisleki, se jih je v četrti gotovo iznebil, zakaj stvarna in prepričevalna izvajanja govornikov so mu mogla razbliniti vsak dvom, da je stvar »Jugoslovenske zajednice« pravilna in poštena od nog do glave in da je edino zadnja skrinjica tista, v katero sme in more ljubljanski volilec s polno vero pričakovati, da prinese njemu in njegovemu poniznemu mestu boljšo bodočnost. Treba je bilo te hude šibe, ki nas je doslej tepla, da so se odprle oči tudi političnemu slepcu, ki zdaj jasno vidi, kje je zlo in kako ga je treba iztebiti. Radikalno je posvetil naša Costaperia v žalostno preteklost našega mesta, ko je klerikalna svojat uganjala nad njim svoje najostudnejše orgije. Težko mu je bilo gledati kot beneškemu Slovincu, kako propada mati Slovenije, ali našel je utehne med idealno slovensko družbo, ki se je zbirala v Trstu, tam ob sinu Adrijli, ki bi bila danes lahko v »ni« posesti, ako bi stala tudi v zaledju tako idealne in pozitivnovalne trume slovenskega imena, kakor je bila tista vzgledna pečica v Trstu. In še bolj žalostno je, da najdemo danes, ko so padle od nas verige suženjstva, še skoro večje filialje od klerikalcev, ki hočejo še to boro pečico slovenske zemlje, kolikor jo je ostalo svobodno, razsekati na dva kosa, da bodo imeli naši narodni sovražniki še več poguma zatirati našo ubogo rajo onstran državne meje. Oddeti svoj glas mladinom, ali pa klerikalcem, pomeni tedaj toliko, kakor izneveriti se svojim narodnim idealom in ponižati prestolico Ljubljano na nivo poslednjega provincijalnega mesta. Samo skrinjica »Jugoslovenske zajednice« je, ki hoče Ljubljano vsestransko povzdigniti do onega višika, ki ji po vsej pravici prišče. Zato ne sme biti v nedeljo nobenega poštenega volilca, ki bi ne prinesel svoje kroglice do te poslednje skrinjice — poslednje nade!

— **Na ta lepa izvajanja je naslonil Rupanik** pregledno razlago našega političnega in zmotnega propadanja, ki izvira samo iz nesrečnega režima, kojega vella streli za vsako ceno. Danes vidimo Jugoslavijo, ki bi lahko v vsem prednjačila mnogim državam v Evropi, da stoji na robu gospodarskega in političnega propada. In tako daleč je prišlo tudi naše žalostno mestno gospodarstvo v Ljubljani. »Jugoslovenska zajednica«, ki stoji s svojim programom daleč od vseh demagoških fraz, si je nadelo nalogo, da bo s svojim smotnim delom izstila ves smrad in gnilobo, ki davi občino, izstila pa bo potem tudi Avstrijev hiev, v katerega je do vrata ugreznjena naša, s tolikimi mukami in žrtvami porojena država. Edina stranka, ki ne stopa v volilni boj v znamenju alkohola, podkupovanja in laži, ampak v znamenju najplemoitnejših idealov, je »Jugoslovenska zajednica« in zato je njena zmaga že odločena. — Govornik Tavčar je spominjal na veličastni shod JZ, v unonski dvorani, ki že od prevrata ni bila tako bogata priča jugoslovenske zavesti, kakor se je izpričala v njej zopet na ta večer. Bil je to veliki plebscit ljubljanskega volilstva, ki je temeljito obrodil klika na Miklošičevi cesti in svalet v Kopitarjevi ulici. Vsi generalni shodi nasprotnikov so bili prava revščina proti našemu velikemu shodu. Zato pa je že danes gotovo, da stoji vsa zavedna Ljubljana v taboru »Jugoslovenske zajednice«, ki mora 3. decembra povzdigniti svojo zmago v pravi triumf! — Vsa izvajanja so žela spontano, burno odobravanje.

— **1000 kron za en glas.** V petek ob 12. uri je pred Narodnim domom neki mladinski agitator prigovarjal dvema uradnikoma, da volita listo mladinov. Ker sta se branila, je pristopil bližje k njima in jima zaspešal: »Če se pod častno besedo zavezeta, da volita našo listo, dobita vsak po 1000 K.«

— **Denar ali čast.** 4 milijone kron so mladini določili za ljubljanske volitve. Ljubljanski volilci! Dan 3. decembra pokažite, ali je v Ljubljani več vreden denar mladinske klike ali Vaša osebna čast in poštenost. Kroglice v 1. skrinji bode oddane za denar, kroglice v 4. skrinjici pa za Vašo čast.

— **Zasebni uradniki!** Preteklo nedeljo je Vam dr. Puc, kandidat in agitator mladinske klike na shodu na Barju javno podtikal zasebnim nameravancem nemorelno življenje in jim očital previsoke plače. Nedeljo, dne 3. decembra je dan, da z njim obračunate. Oddajte kroglice v zadnjo skrinjico!

— **Dr. Dinko Puc taj!** G. dr. Puc nam je poslal: »Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu z dne 30. novembra 1922, št. 273, »Dr. Puc pri Mokariju« vljudno prosim, da priobčite v smislu par. 19 tisk. zak. sledeči popravek: Ni res, da sem govoril, da ima vsaka banka po 12 ravnateljev in veliko uradnikov, ki imajo vsak svojo cipo. Ni res, da sem dejal dobesedno, da so dobili g. Ciril Zupan in njegovi tovariši po 30.000 kron za agitacije. Ni res, da sem očital g. Cirilu Zupanu, da je dobil dvainštirideset tavežent. Ni res, da sem se dotaknil osebe g. dr. Tavčarja z zelo neumestnimi besedami. Res pa je, da sem govoril o njem z vsem tistim globokim spoštovanjem, ki sem ga čutil vedno do njega. V Ljubljani, dne 29. novembra 1922.

— **K temu popravku pripominjamo:** V rokah imamo 12 podpisov od oseb, ki so bile na shodu na Barju. In te osebe nam izjavljajo, da so pripravljene vsak hip pred sodiščem s priego potrditi, da je g. dr. Puc glede bančnih uradnikov in dr. Tavčarja res tako govoril kakor je bilo ugotovljeno v »Slovenskem Narod«u. Z ozirom na te izjave v z d r ž u je mo v polnem obsegu svoječasto zabeleženo vest, da je dr. Puc na barjskem shodu rekel med drugim: »V Ljubljani imamo veliko bank, vsaka izmed teh bank 12 direktorjev in na stotine uradnikov, ki pa imajo po vrhu še vsak svojo cipo.« Pozivamo dr. Puc, naj nas toži, ako si upa!

— **Mladini za klerikalce in komuniste!** Poročajo nam, da so mladinski voditelji sklenili na vsak način preprečiti zmago »Jugoslovenske zajednice« s tem da bodo detaširali del svojih volilcev, da glasujejo na »Zvezo delovnega ljudstva«. To ugotavljamo! Vest se nam zdi docela verjetna, to tembolj, ker je v preteklo sredo v javnem lokalu mladinski kandidat vsoučiliški prof. dr. Josip Plemelj pred prikami izjavil, da ima raje, ako zmaga pri volitvah klerikalci in komunisti, kakor pa »Jugoslovenska zajednica«.

— **Minister na agitaciji.** Na drugem mestu poročamo, da je minister za socialno politiko dr. Žerjav danes osebno izročil odklovanje g. viš. načelniku Ludviku. G. Ludvik si je to odklovanje s svojo poztvovnostjo in s svojim delom v polni meri zaslužil. Prav zato pa ne moremo odobrati, da se to odklovanje zlorablja v agitacijske namene, zlasti pa protestiramo proti temu, da to odklovanje na tako neokusen in brez-takten način zlorablja v svoje samopašne namene minister za social. politiko, v čegar resor pač ne spada ne železnice, ne železniški uradniki.

— **URADNIKOM - VOLILCEM** Ljubljanska občina prehaja z jutrajšimi volitvijo v davno zaželeni pravi tir rednega občinskega poslovanja.

Tudi Vam je na srcu, da se v naši prestolici vse, zlasti gospodarske, življenske in stanovanjske razmere čimprej in čim boljše popravijo in uredijo.

Uradniku, — javnemu ali zasebnemu, ne more biti in ostati vse eno, kake roke da naj primejo za vse to težavno in obsežno delo.

Stranka našega in — zaupanja ogromno množino ljubljanskega prebivalstva je — »JUGOSLOVANSKA ZAJEDNICA«.

Tudi Vi, uradniki volilci, izkažite jej svoje popolno zaupanje s tem, da se polnoštevilno udeležite jutrajšne občinske volitve in oddaste vsak svoj glas kandidadni listi Jugoslovenske zajednice.

— **Dr. Deržič, nar. poslanec.**

— **VPRAŠANJE TRINAJSTE MESEČNE PLAČE.** Beograd, 2. decembra (Izv.) V posebnem ministrskem odboru so večeraj razpravljali o trinajsti mesečni plači državnim uradnikom in javnim uslužbenecem. Finančni minister je pojasnil vse razloge, radi katerih mu je nemogoče izplačati trinajsto mesečno plačo državnim uradnikom in javnim uslužbenecem.

TRAZNIK NARODNEGA UJEDINJENJA. Proclava narodnega praznika na vlači.

G. pokrajinski namestnik Ivan Hribar je priredil snoči v stekleni dvorani v vladni palači v proslavo praznika narodnega ujedinenja svečanostno rout. Udeležili so se ga vsi konzularni zastopniki tujih držav, zastopniki civilnih in vojaških oblasti ter številno narodno občinstvo. Ob pol 8. je imel g. pokrajinski namestnik Hribar svečanosti primeren slavnosten govor, v katerem je izjavjal med drugim:

Gospoda moja, po širokem razburkanem morju plaval je naša ladja. Vihar je divjal in tulil v njenih jarbolah, ogromni razpenjeni valovi pa so butali ob njo ter jo sedaj vzdigovali v vrtnčaste višine, sedaj pogrezali v grgrajoče vodne globine, grozeče, da jo pogoltnemo. Ko da so se zjediniili vsi besni vesmirja, žvižgalo, tulilo, rožljalo je okolo nje in votlo gromenje spremljalo je bliske, ki so čarovnegrozno razsvetljevali te prizore. Varno zavetje tihega pristanišča bilo je blizu. Na ladji vzhajala je ta bližina nade in bojazni. Nade, da se skupnemu naporu moštva posreči spraviti ladjo na varno; bojazni, da jo zbesnele prirodne sile ne treščijo ob ostre čeri pristanišnega ustja ter pogube.

Izpušile se nade. Dne 1. decembra 1918 nosijo se sretan zapadni vetar ogroženi brod u tihe vode pristanišnog zaklona. Kraljevina Srbija bilo je ono narodovim junactvom stvoreno i njegovom brigom izgradjeno pristanište, u koje je zajedrila naša i bratskog nam naroda hrvatskog ladja posle pogibije, u kojoj je bila kroz vekove. Nas spasi-nike od Ljubljane i Zagreba dočeka vedro lica ponositi lučki poglavar, a naši dokazi neizmerne blagodarnosti izglagoljahu u oduševljenu zakletvu ljubavi, odanosti i vernosti. Slovenci i Hrvati od onda tek stadosmo pred oči Europe kao punovredni članovi u skupu naroda.

L'an 1918 signifie dans l'histoire des Yougoslaves en vérité une étape remarquable. Alors notre unité a été couronnée par la souveraineté des trois branches du même tronc national. Voilà pour quoi nous tous en général et nos Sloènes spécialement n'oublierons jamais l'actif de nos grands alliés.

При этом я не могу не утверждать, что прежде всего наша благодарность должна быть посвящена Святгой Руси в благодарному народу, явившему в ее пределах. Как мать за свою дочку, когда она в габель, выгнала Россия в 1914 году с великой храбростью за малую кую Сербия и создала таким образом возможность для громадных событий, предшествовавших нашему объединению. Не будь стальной щетки русских итн-ков, которой в начале мировой войны спернула маленькая земля, что было бы сегодня с Европой? — Вот, господа, почему мы должны с благодарностью вспоминать в день нашего народного праздника также и Россию. При этом мы глубоко убеждены, что теперешнее печальное положение любимой России несомненно в ближайшем будущем прекратится и что она по прежнему уважала, зна-мать в концерте держав бывающее положение.

Tehdy najde ona tam i nas s ostal-nimi slovanskimi staty Europe. A už to nebude jen neúspěš její dítě Bul-harsko a slaboučké Srbsko, nýbrž již dva mocné spojenci slovanské. Naše Království totiž a Československá Re-publika, tedy dva statv, založené ná-rody, jenž sílu Svaté Rusi beroucí za poklad svých politických počtů, s jas-ně vytkeným cílem se připravovali na očekávané velké odalosti, a pak, když nadešel, svědomitě a obětavě se jich sučastňovali.

Bogda w tej społeczności niebiedze chybí także braterska Rzeczpospolita Polska.

In napočila bode nova doba slo-sanske vzajemnosti in slovenske sile, svetlejše in solnčnejša, ko bodo narodi sveta tekmovali med sabo za naklonje-nost in prijateljstvo Nove Lige. Kako lepi so torej izgledi za našo bodočnost! Z vzvišenimi čutili si moramo to reči ravno danes. Se nam odmevajo v srečih zvokih zahvalne pesmi, katero je s so-nornim glasom v cerkvi zapel ljubljanski vladika. Dajmo izraziti tem odme-vom, vzklivši Njegovemu Velikanstvu Kralju Aleksandru I. ki ščiti in varuje ladjo naše narodnosti v tistem pristanišču skupne naše državnosti, tri-kratni: živio!

Občinstvo je pritrdjevalo namestni-kovim izjavinjem ter se navdušeno pri-družilo manifestaciji za vladarja in nje-govo vzvišeno soprgo. V imenu konz-ularnega zbora je gratuliral k narod-nemu prazniku cener. konzul čslov. re-publike g. dr. Otakar Beneš. Nato je nastopila ga. Mira Costaperaria.

(Prilava), 2 njeni in sicer prva ekoli
2 orata à 7 Din m² in druga 1 orat à
6 Din m². Uporabi se jih lahko kot
stavbne. Več se polze pri 1 Korin

**Centrata obtnnskib opežarniskib podjetij v
Gornji Radgoni.**

10 letna pisarna garancija!
Najboljša
PFAFF šivalne stroje
za rednino in obri po ugodnih cenah in obrokih
priporoča trdnja
IGN. VOK,
LJUBLJANA, Sedna ul. 7, podružnica Novomesto. 10485

Za Miklavža in za božič!

Do konca tega leta se razprodajo vse **damske obleke**,
raznovidna krila, bluže, zimski plašči, domače obleke, damske
rajce i. t. d. po izvanredno nizki ceni pri

SELIJAK & KOMP. Ljubljana, Šelenburgova ulica 3.

Najboljša in najcenejša darila tra ne vrednosti za
1-1-1 Miklavža, Božič in Novo leto 1-1-1
je v zlati album

„Kralj Matjaž“

40 umetniških reprodukcij. Celo knjiga ključana na naj-
finjšem kartonu ali papirju.

Dobiva se v vseh knjigarnah, na dobelo in drobno v
CENA Din 40.- Novi založbi. CENA Din 40.-

POZOR! Najceneje nudijo svoje bogate iz-
bire klobukov in čepic vseh vrst

Modni salon
Stuchly-Maške
Ljubljana,
— Zidovska ulica 3. —

Žalno
klobuki
vedno v
zalogi.

Vse nove in rabljene

**stroje za obdelavo kovin, lesa
in pločevine, stiskalnice, aparati
za avtogensko varjenje itd.**

v skladišču pri

„TEHNIKA“ k. d. Zagreb, Hatzova n. 25

K 3.900.—

Crepe de Chine obleke v vseh
barvah.

Plašči, volnene in svilene ob-
leke, bluže.

Po natančnem naročilu se pošlje
tudi po pošti.

Znižane cene!

P. MAGDIČ, LJUBLJANA
nasproti glavne pošte.

Garantirano popravilo LOKOMOBILI

popravilo s poslojem Zagreb in Ljubljana.

Wolf	HP	Wolf	HP
1505	10/20	1914	62/80
1904	15/5	1920	70/100
1907	20/32	1913	85/120
1912	24/40	1912	100/130
1908	30/50	1909	150/150
1920	40/60	1915	150/200
1921	54/75	1916	350/480

Lanz	HP	Lanz	HP
1912	10/20	1916	80/70
1912	15/25	1921	60/90
1917	20/30	1914	70/110
1918	22/35	1909	85/120
1911	26/42	1913	100/130
1912	31/44	1921	170/235
1914	38/57	1910	260/430

Mitlini lokomobili vseh
velikosti. — Selbstwandler.
Koli za lokomobile, 22,
33 cm.

Enoletno tvorniško jamstvo!

Prvorazredno generalno
popravilo natančno
izkušani. — Pogon z vsa-
kim gorivim sredstvom.

BRATJE FISCHER D. D.

.. ZAGREB, Pantovčak 5. ..

Trgovcem s perutnino!

Proda se več novih transportnih kurni-
kov zelo močno izdelanih. Poizve se
Glince 213. 10324

Prva jugoslov. barvarija,
krznarstvo in strojarstva
P. Semko, Ljubljana, Glince 230
je otvorila delavnico in prodajalno v
Križevniški ul. 7.

Priporoča se 9186

Jvan Magdič
krojač
Ljubljana, Gledališka ulica 7.

Razno perilo
za dame, gospode in deca
priporoča trdnja

A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10

Jetika!

Dr. Pečnik ord nra za jetične izven
orka in petka vsak dan v St. Jurju ob
južni železnici pri Celju. Citajte nie-
gove 3 knjige o jetiki! 7927

G. F. Jurasek
glasovalec glasovirjev
v Ljubljani
Wollova 12.

zvršujem uglaševanje ter popravila gla-
sovirjev in harmonijev specialno strokov-
no, t. o. c. in ceno

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprejemnih palet
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Prava turška električno prašena in mleč

kava

zajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana z zlato kolajno, se dobi vsak dan
čveža najceneje samo pri trdnji **Jovo**
R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Raz-
nosiljamo v poštnih zavrtkih od 5 kg
naprej po povzetju. 2048

Strešno lepenko prvovrsto

Kontinental, (Kontinentaldecksappe)

Lesni cement,

Grosol, najboljšo sredstvo za ma-
zanje lepneke dobavlja v
vseh množinah najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradniška ulica 22. Telef. 513.

KOLESA

Vam prenovi in strokovno shrani

preko zime

ob malenkostni pristojbini trdnja
J. GOREC, Gosposvetska cesta 14

Velika izbira otroških vozilov, dvokoles in
šivalnih stoev poceni.

F. RATJEL, LJUBLJANA, STARI TRG 28
Sprejemajo se v roku porave za enkratno in opolno in porokanje
dvokoles, otroški vozilci, stoev in razni stroji.

„TRIBUNA“
Tovarna dvokoles in otroških vozilov ov
Ljubljana, Križevniška cesta 4 — Zvonarska ulica 1.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izviseitev točna, cene
zmerne. 1001

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar
Instalacija vodovodov.

Poprava strojev. Popravila in klesalne naprav.
Izdolovanje posod iz pločevine za fir-
ni, barvo, lak in med vsake velikosti
kakor tudi posod (Škale) za konzerve.

Priporoča se

črkoslikarska in
pleskarska delavnica

BRATA EBERL

Igriška ulica 6.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stoku pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

ADRIA TEA
NAJBOLJI

DOBI SE
POVSOD
GLAVNA
ZALOGA
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Proda se takoj posestvo
z novo, krasno zidano vilo,

z velikim vrtom v Ljubljani. Stroševanje kupcu na razpolago.
Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Božična in novoletna darila!

Plavice in Alaska-lisice, otroške garniture
in ovratnike, ima vedno v zalogi po najnižji ceni

O. SEMKO, krznar
LJUBLJANA, Križevniška ulica 7.

Gradbeno podjetje

ing. Dukič & drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20.

se priporoča za vsa v to široko spadajoča dela.

Ugodna prilika!

Posestvo, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskega po-
slopa, velikega sadnega vrta, velikega vrta za zelenjavo,
2 njiv

s staroznano gostilno pri „Lovskem domu“

v bližini treh ribnikov (10 minut od Maribora) se radi
opustive obri s celim inventarjem proda za Din 300.000.

Reflektanti dobe natančnejša pojasnila pri Josip
Katalanu, Krčevina 70 pri Mariboru ali pa pri trdnji
Nikelsbacher & Smerkolj, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Posredovalci izključeni! 10535

Charles Princ

— Ljubljana —

Miklošičeva c. 36

MANUFAKTURA

Objava.

Zadružna Gospodarska banka

d. d.

v Ljubljani

naznanja, da posluje od 4. decembra 1922 dalje

v lastni palači

na Miklošičevi cesti št. 10

(vis à vis hotela „Union“).

Telefonska številka je do nadaljnjega

samo 57.

Kje volimo?

I. volišče: Mestni dom.

Ambrožev trg, Barvarska steza, Ciril-Metodova ulica, Delarska ulica, Domo-branska cesta, Kapiteljska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska c., Voj. Mišiča c., Ozka cesta, Poljanska c., Poljanski nasip, Stara pravda, Dr. Valentin Zarnikova ulica, Zrinjska cesta, Živinovzdravna ulica, Baraka na Ambroževem trgu, Baraka pri klavnicah, Baraka na Poljanski cesti 13.

II. volišče: Magistrat.

Cankarjevo nabrežje, Za gradom št. 9 in 11, Gradska planota (Ljubljanski grad), Sv. Jakoba nabrežje št. 17, Ključavničarska ulica, Koptarjeva ulica, Krekov trg, Krojaška ulica, Lingarjeva ulica, Lončarska steza, Mestni trg, Počučarjev trg, Ribja ulica, Semeniška ulica, Stari trg do št. 19, Na stolbi, Streljska ulica, Stritarjeva ulica, Strmi pot, Pred škofijo, Šolski dvored, Studentovska ulica, Pod trančo, Vodna steza, Vodnikov trg, Baraka na Cankarjevem nabrežju.

III. volišče: Šentjakobska šola.

Sv. Florijana ulica, Ulica na grad, Za gradom št. 1, 3 in 4, Gruberjevo nabrežje, Hrenova ulica, Sv. Jakoba trg, Sv. Jakoba nabrežje št. 39 in 41, Karlovska cesta, Merosodna ulica, Osojna pot, Privoz, Na prulah, Pred prulami, Reber, Rožna ulica, Sodarska steza, Sredina, Stari trg št. 20 do konca, Tesarska ulica, Trubarjeva ulica, Vožarski pot, Zatiška ulica, Zvezdarska ulica, Zvonarska ulica, Zbajak, Baraka Na prulah.

IV. volišče: Šola na Colzovi cesti.

Pri prvi, Cerkvena ulica, Cesta dveh cesarjev, Colzova cesta, Mala čolnarska ulica, Velika čolnarska ulica, Emonska cesta, Gradaška ul., Jeranova ul., Karunova ul., Kladezna, Kolesiška ul., Konušna ul., Pred konušnico, Kopaljska ulica, Krakovska ulica, Krakovski nasip, Cesta v mestni log, Cesta na loko, Na mirju, Na mivki, Opekarska cesta, Pot na pasji brod, Pot na Rakovo jelšo, Razpotna ulica, Veliki štrahon, Stranska pot, Trnovska ulica, Trnovski pristan, Vogelna ulica, Vrtna ulica, Zelena pot, Zeljarska ulica.

V. volišče: Obrtna šola.

Aškerčeva cesta, Na bičevju, Bleiweisova cesta št. 4, Breg, Čevljarska ulica, Dvorni trg, Glinška ulica, Gorupova ulica, Gosposka ulica, Gradšče št. 12, 14, 15 in 17, Simon Gregorčičeva ulica št. 3 in 11, Hilserjeva ulica št. 3, 5, 7, Pred Igriščem, Igriška ulica št. 10 in 11, Jurčičev trg, Kongresni trg št. 11, Križevniška ulica, Lepi pot, Marmontova ulica, Rimska cesta, Salendrova ulica, Tobačna ulica, Tržaška cesta, Turjaški trg, Valvazorjev trg, Vegova ulica št. 7, 10 in 12, Zadružna ulica, Židovska steza, Židovska ulica, Baraka ob Aškerčevi cesti, Baraka ob Bleiweisovi cesti št. 6.

VI. volišče: Realka.

Aleksandrova cesta št. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 in 17, Beethovnova ulica št. 15 in 16, Bleiweisova cesta brez št. 4 in 32, Erjavčeva cesta, Gledališka stolba, Gledališka ulica št. 1, 2 in 4, Gradšče št. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 (10), 9, 11 in 13, S. Gregorčičeva ulica št. 4, 16 in 18, Hilserjeva ulica št. 2, 4, 6, 8, 10 in 12, Igriška ulica št. 6, Knaflejeva ulica, Kongresni trg brez št. 11, Levstikova ulica, Marijin trg št. 1, 2 in 3, Muzejski trg, Nvška ulica, Prešernova ulica št. 1, 3, 5, 7, 9 in 11, Cesta na Rožnik, Pot v Rožno dolino, Soteska, Selenburgova ulica, Šubičeva ulica, Vegova ulica št. 2, 4, 6 in 8, Vrtača, Wolfova ulica, Zagata, Večna pot.

VII. volišče: Gimnazija v Tomanovi ulici.

Aleksandrova cesta št. 10, 16, 20, 22, 24 in 26, Beethovnova ulica št. 15 in 16, Za Bežigradom, Bleiweisova cesta št. 32, Dunajska cesta, leva stran, Gajeva ulica, Gledališka ulica št. 7 in 10, Cesta na gorensko železnico, Gosposvetska cesta, Hranilnična cesta, Kolizejska ulica, Krsnikova ulica, Tomanova ulica, Pod turnom, Vodovodna cesta št. 1, 24, 26 in 28, Barake ob Dunajski cesti, Barake ob veleseljšču.

VIII. volišče: Justična palača.

Cigaletova ulica, Dalmatinova ulica, Dovozna cesta, Dunajska cesta — desna stran, Franciškanska ulica, Kolodvorska ulica — leva stran, Linhartova ulica, Marijin trg št. 4, Miklošičeva cesta, Obrežna steza, Sv. Petra cesta do št. 12, Sv. Petra nasip do št. 11, Pokopališka cesta, Pražakova ulica, Prešernova ulica — desna stran, Sodna ulica, Janez Trdinova ulica, Baraka ob Dovozni cesti, Baraka ob predmestju.

IX. volišče: Žensko učiteljsko.

Čopova cesta, Cesta na južno železnico, Kolodvorska ulica — desna stran, Komenskova ulica, Karel Kotnikova ulica, Sv. Petra cesta do št. 12 do 48 na desni ter do št. 13 do 55 na levi strani, Sv. Petra nasip od št. 13 do 47, Prečna ulica, Resljeva cesta, Slomškova ulica, Barake ob Resljevi cesti, Vagoni na kolodvoru.

X. volišče: Šola na Ledini.

Ahačjeva cesta — leva stran, Na Friškovicu, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Metelkova ulica, Sv. Petra cesta do št. 50, oziroma 55 do konca, Sv. Petra nasip od št. 49 do konca, Prisojna ulica, Radekega cesta, Škofja ulica, Tabor, Usnjarska ulica, Vojarska ulica, Vrhovčeva ulica, Stanko Vrazov trg, Barake na Friškovicu.

XI. volišče: Ubožnica v Vodmatu.

Ahačjeva cesta 10, Bohoričeva ulica, Cegnarjeva ulica, Med hmeljniki, Holzapflov ulica, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Sv. Martina cesta, Poljska cesta, Ravnikarjeva ulica, Stara pot, Vodmatski trg, Zalokarjeva ulica, Zaloška cesta, Barake ob Martinovi cesti, Vagoni pri Sv. Križu.

XII. volišče: Vojaske strelišče.

Črna vas, Dolenjska cesta, Galjeva, Hauptmanca, Hradekega vas, Illova, Ižanska cesta, Orlova ulica, Rakovniška ulica.

XIII. volišče: Šola v Spodnji Šiški.

Spodnja Šiška — voliči z začetnico A do L (tudi barake in vagoni).

XIV. volišče: Šola v Spodnji Šiški.

Spodnja Šiška — voliči z začetnico M do Z (tudi barake in vagoni).

Mussolini in Bolgarija.

Pod tem naslovom je priobčil bolgarski »Dnevnik« članek, ki je zelo poučljiv za razumevanje omahljivosti nekaterih krogov bolgarske javnosti v vprašanju zunanje politike Bolgarije in njenega mednarodnega stališča. Govorili smo že, da iščejo nekateri bolgarski politiki stika s kemalistično Turčijo in naglašali, da je bilo to brzakone posledica rožljanja turškega orožja. Komaj pa je nekoliko utihnilo navdušenje za edinozveličavno bolgarsko-turško zvezo, s ose zopet oglašili ljudje, ki jih je razveljavil fašistovski puč v Italiji in začeli so iskati rešitve tam, kjer je vzplamnela iskra politične prenapetosti. Menda so nekateri bolgarski politiki preveč navdušeni za vsakovrstne politične ekstravagance, pri tem pa pozabljajo, da to, kar je danes moderno, lahko jutri odide v muzej. Govor ministrskega predsednika Mussolinija, ki ga je imel te dni v italijanskem parlamentu, kjer je izjavil, da bo Italija podprla Bolgarijo v njeni zahtevi glede izhoda na Egejsko morje, imenuje »Dnevnik« »simptomatičen«. Ni naša želja, je dejal Mussolini, da vodimo politiko ponosa in nacionalne koristi, prav tako pa se tudi ne moremo držati politike nes pametnega altruizma ali oddati vse drugim, marveč naše stališče je: Do ut des. Oni, ki iščejo dokaze našega prijateljstva, morajo najprej dati sami te dokaze. Italija zahteva od zaveznikov, da izpajajo svojo vest, česar niso storili, odkar je bil sklenjen mir. Kakšen je položaj Italije med zavezniki državami, one Italije, ki je izubila svoj položaj v Adrianskem in Sredozemskem morju (!), ki ni dobila niti kolonij, niti materijalne odškodnine in je dobesedno zasuta z dolgovi, storileni za dosego zmare? Glede Bolgarije je dejal, da bo Italija razširila svoj gospodarski vpliv na Madžarsko in Bolgarijo.

Bolgarija, pravi »Dnevnik«, ki je majhna in je premagana država, si ne more kaj, da ne bi izrazila svoje hvalečnosti napram energičnemu italijanskemu ministrskemu predsedniku, ki je v svojem govoru najmanj trikrat omenil njeno ime in ga izgovoril v prijaznem tonu. Kot plačilo za svojo podporo zahteva Italija od nas kompenzacije. Bolgarija bi se ne odrekala od teh kompenzacij, če bi v resnici mogla storiti uslugo prerajajoči se kraljici Adriatiki. Bolgarske kompenzacije bodo v prvi vrsti moralnega značaja, kajti mali bolgarski narod ne sme pozabiti roke, ki mu je bila prožena v odločilnem trenutku. Bolgari ne smejo pozabiti, da je Mussolini pripravljen popraviti napake, ki jih je storil Titoni. Če hoče Mussolini popraviti napake stare italijanske diplomacije, stori s tem uslugo interesom Italije, ki potrebuje trg za svoje izdelke in hrano za svoje 40 milijonsko prebivalstvo. Ne da bi se vezala s posebno pogodbo, bo Bolgarija, v slučaju, da dobi realen izhod na Egejsko morje, lahko znatno povečala produkcijo italijanske industrije, kajti pot od Brindisja do Dedeačaja pomeni za to industrijo velike koristi. Bolgarija se ni pozabila živahnega trgovskega prometa med prebivalstvom Raguze in bolgarskim narodom. Dokler je bil Dedeačaj še v naših rokah, so imeli italijanski izdelki prednost v Bolgariji. Ko pa je bilo odvzeto Bolgariji Belomorsko obrežje, se je lahko vsakdo prepričal, da je pot od Brindizi do Varne veliko manj primerna kot ona med Dedeačajem in Brindizi.

Živahen trgovinski promet bo položil temelj iskrenega političnega prijateljstva med Bolgarijo in Italijo. To pa tembolj še zato, ker se Bolgarija ne more anežirati na zaščito interesov Grške in Srbije kot pravih konkurentov Italije v Sredozemskem in Adrianskem morju, kjer Mussolini energično zahteva gospodstvo Italije.

Da je Bolgarija majhna država, o tem nihče ne dvomi. Tudi priznanje, da je premagana — to na po ni eni lastni krivdi — je razumljivo. Malo bolj čudna pa je pretirana skromnost in neke vrste klečeplastvo, ki ga skušajo gotovi ljudje navetiziti bolgarski javnosti. Iz dejstva, da se je Mussolini v svojem govoru kar trikrat milostno spomnil in omenil Bolgarijo, ti ultrapolitični izvajajo celo vrsto politično važnih posledic in korakajo preko trgovinskega prometa do popolne politične družbe med obeh državama. Če je to posledica fantazije posamnih članov bolgarske javnosti, je razumljivo in nihče ne bo protestiral proti nji. Če pa so ti krilati komplimenti »kraljici Adrianskega morja« namenjeni bolgarskemu narodu, da ga zapeljuje zopet na kriv pot, je to precej podobno

zakulisnemu delovanju onih ljudi, ki so pred 8 leti zakrivali, da bolgarski narod še danes ne more biti tam, kjer je njegova politična, gospodarska in nacionalna bodočnost. Sicer pa upamo, da so merodajni politični krogi uradne Bolgarije preveč pametni, da bi resno mislili o ponižni vlogi dvorne dame pri opevani kraljici Adrianskega morja. Bolj naravno in razumljivo je seveda stališče, ki ga zavzema fašistovski poglavar, ki je brzakone pripravljen še večkrat omeniti Bolgarijo in Madžarsko, posebno, če bodo politiki teh dveh držav še nadalje tako naivno reagirali na skrite aspiracije ne preveč naklonjene balkanskim državam Italije.

Mussolinijeva osebnost.

Zanimiva osebnost je Benito Mussolini, vodja fašistov, ki je danes italijanski diktator. Njegovo življenje je pravi roman. Rojen je v Forliju, v provinci Emiliji. Solal se je na učiteljsku in postal najprej učitelj. On je socialni revolucionar in njegova narava ga tira proti ekstremizmu. L. 1893. je igral veliko vlogo pri dvih stavkah v Milanu, ki so se končale z zavzetjem mestne občine po revolucionarjih. Zasledovan od laške policije, je zbežal v Švico, prišel v Chiasso, šel peš v Luzern, kjer so ga pa radi beračenja zaprli. Ko so ga spustili, se je podal v Lausanne, kjer je študiral nekaj časa na univerzi. Preživljal se je kot uslužbenec in rokodelc. Do leta 1904. je ostal v Švici, dokler ga ni ženevska oblast izgnala.

Kaj je bil napravljen? Sam pripoveduje zgodbo svojega življenja v pismu, ki ga je naslovil na dr. Wissa, enega svojih prijateljev v Ženevi, ki je bil takrat socialistični poslanec.

Čital sem v časopisih, da boste radi mojega izгона Interpelirali v velikem svetu, zato vam hočem povedati svojo preteklost.

V Lausanne sem delal in se počeno preživljal. Reklmi vam bodo, da sem anarhist, toda to je čisto napačno mnenje o meni. V zadnjih letih sem mnogo pisal in sodeloval pri newyorškem Proletario in pri milanskih Avenir del Lavoratore in Avant-Garde. Bil sem vedno vpisan v Italiji in v Švici v socialistično stranko. Cesar me dolže, so same laži. Moj izgon lahko postane sramota za švicarsko demokracijo.

Wiss je zares vložil interpelacijo v velikem svetu zaradi Mussolinijevga izгона in odgovoril mu je Odier, šef sodnije in policije, v seji dne 11. maja 1904. La Tribune de Genève od 3. nov. t. l. prinaša Odierjev odgovor: Mussolini se je javil pri policiji s potvorjenim potnim listom, bil je aretiran l. 1902. v Bernu radi političnega zločina kot anarhist. Ker se je enkrat celo javno v govoru priznal za revolucionarja, je bila oblast prisiljena, da ga izžene, kajti dolžnost države je, odstraniti iz svoje-ga ozemlja ljudi, ki jih smatra za nevarnih za svoj obstoj.

Poslanci so ploskali, dr. Wiss pa je protestiral, češ, da se je kršilo gostoljubje, toda Odier mu je odgovoril med splošnim odobravanjem poslancev sledeče:

»Kar se tiče liberalizma pri sprejemu tujcev smo mi tu v Ženevi absolutno prvi. Imamo pa pravico zahtevati od tujcev, ki prihajajo k nam, da imajo vsaj poštene in nepotvorne potne liste. Koliko je Italijanov pri nas, ki imajo pravilne papirje in živijo v miru, ne da bi pridigovali nereda. Ne delam robne razlike med anarhisti in socialisti, revolucionarji. Kakor razumem zakoniti, transformistični in evolucionistični socializem, tako odklanjam sistem, ki hoče pokončiti vse, kar eksistira.«

S tem je bila zadeva v velikem svetu končana. Mussolini pa je iskal pribežališče v Avstriji, se naselil v Tridentu in tam urejal Popolo s Cezarjem Battistijem, ki so ga, kakor znano, Avstrijci med vojko obesili. 1911. mu je amnestija odprla pot v Italijo in od takrat naprej je igral veliko vlogo pri socialistični stranki, katere revolucionarna frakcija mu je poverila l. 1912. uredništvo Avantija.

Prišla je vojska. Benito Mussolini je navdušeno zagovarjal vstop Italije v vojno. Zapustil je Avantija in ustanovil Popolo d' Italia, ki je danes glasilo fašistov. Nato je vstopil v vojsko in bil v bojih na Krnu težko ranjen in odpuščen iz armade. L. 1919. je njevoj list divje napadal Nitija, in ta je dal l. 1921., ko je bil ministrski predsednik, aretirati Mussolinija, ker je organiziral skrivne zaloge orožja. Fašizem je že začel dvigati glavo.

Pri volitvah l. 1919. je Mussolini propadel, toda l. 1921. je zmagal v dveh okrajih, v Bologni in v Milanu.

In danes je diktator.

SKRINJICA ...I!GOSLOVANSKE ZAJEDNICE JE — ZADNJA!

Spor radi washingtonskega dogovora.

Francija se upira sprejetju razorožitvene pogodbe, sklenjene v Washingtonu. Zlasti jo še odvrca od tega okolnost, da bi imela biti v pomorskem oborožitvenem vprašanju Francija enaka Italiji. Francozi ugovarjajo, češ da je taka enakost nemogoča, ker Francijo obkrožeta dve morji in Francija ima zelo obsežne kolonije, daleč od domovine, zato pa mora skrbeti za ugodne komunikacije. V Washingtonu se je omejila francoska to-nazha po krivici, ker se je za temelj vzela sedanja proporcija in se niso upoštevale predvojne številke. Tekom vojnih let se je oboroževala Francija na kopnem in je morala opustiti vsako misel na pomorske zgradbe. Francoska mornarica se nahaja sedaj v abnormalnem položaju. Franciji morda ne bo mogoče še nekaj let izpopolniti svojo mornarico. Z washingtonskim sklepom je bil francoski narodni čut hudo razžaljen. Zato pa ni pričakovati, da bi francoska zbornica sprejela washingtonsko razorožitveno pogodbo. Ako bi se pa zgodilo, da jo sprejme, bi bila tako sprejeta pogodba obdana s takimi rezervami, da bi se washingtonska pomorska situacija povsem modificirala. List »Chicago Tribune« se bavi obširno s to francosko zadevo in pravi, da je takega mnenja senator Leygues, predsednik odseka za zunanje zadeve v francoski zbornici.

Njegova izvajanja so vzbudila resno pozornost v Londonu, v Washingtonu in v Rimu. V Londonu so nekaj takega že slutili in ko so doznali za Leyguesove besede, se je prijel Angležev bojazni, da utegne tudi Italija odkloniti ratifikacijo washingtonske pogodbe. V Londonu računajo nadalje, da ako omenjeni dve državi ne ratificirata razorožitvene pogodbe, se morata Amerika in Anglija zjediniti za novo zvezo, ker bi se za slučaj nesprejetja washingtonske pogodbe ves položaj proti njuni Intenzijam temeljito izpremenil. V Ameriki se nahaja Clemenceau, ki govori Američanom na srce, naj se usmilijo bedne Evrope in jej pomagajo. Morda se je že kako ameriško srce razotelo za Evropo, pa je prišel nepričakovano Leyguesov mrzli tuš, ki ročno znova ohladi Američane napram Evropi. Američani pravijo, da Francija ni zadovoljna s natvažničnim kontributom, ki so ga Zedinjene države dale svetovnemu miru.

Vsled tega se more razviti med Ameriko, Francijo in Anglijo oster spor, v katerega poseže seveda tudi Italija. Znova jo peha Francija od sebe potem, ko je v Lausanni Mussolini naglašal potrebo, da se Francija in Italija zbližata. Mussolini pa je rekel še več. Zmajal je z glavo in pomembno poudarjal, da enotnost zavezniške fronte ne bo dolgo trajala, ako se Italija v bližnjem času ne zagisura na tem mestu. Italija zahteva popolno enakopravnost, Mussolini je z dvignjenim glasom povedal, da mora zavladati reciprociteta med Italijo in njenimi zavezniki. Kar bi bilo manj nego popolna reciprociteta, ne bo zadostalo Italiji. Potem pa je Mussolini še zagoril: »Kakor sem pripravljen, da se uprem Turkom, ako hočejo prekorčiti na konferenci meje razsodnosti, tako sem pripravljen tudi, da se postavim po robu zaveznikom, ako bi šli predaleč v svoji akciji glede na Italijo.«

Še ni rešeno težko turško vprašanje, pa se že kažejo na obzorju novi znaki sporov, ki bi pretresali vse one glavne države, ki so poklicane, da bi obnovljale Evropo in jo spravile v normalno življenje. Francija utegne imeti prav in ni izključeno, da se jej končno tudi kolikor toliko ugodi, toda iz vseh teh stvari se prav lahko razvije konflikt, ki bi Anglijo odmaknil od sedanje njene evropske zveze ter jo primaknil k Zedinjenim državam. To bi pa zopet ne bilo po godu francoski politiki.

Poincaré sili v sedanjih trenutkih v ospredje, računajoč na dobra čustva Bonar Lawa napram Franciji, za-jedno pomaga Clemenceauju pri oči-tanju Ameriki, da ona ne vrši svoje dolžnosti napram Evropi. Ako je šla po-magat v vojni, naj pomaga tudi po voj-ni dobi. Francija pa ne pusti nikomur, da bi krivico postopal z njo. Zato pa odklanja določbe washingtonskega dogovora. In Mussolini naj izve, da se Francija ne more postavljati na jedna-ko vrednost z Italijo. Zelo samozvest-na je Francija kljub vsem težkočam sedanjega trenutka in se ne da oma-jati in spraviti s svojega stališča. Ley-gues sicer dementira poročilo omenje-nega lista, toda ostal je vtisk, da se Francija ne uda misli za razorožitev. Clemenceau je rekel v Newyorku, da se Francija razoroži, ako nastopijo krog nje sigurne varnostne razmere. Teh pa ni in jih najbrže še dolgo ne bo. Evropa je pač še daleč proč od razo-rožitvel

DOPISI.

— Ustanovitev marihorske gradbene akcije. Iz Maribora nam pišejo: Že od spomladi dalje, se je tudi v širši javnosti mnogo govorilo o ustanovljenju Gradbene akcije v Mariboru. V soboto večer, je v kazinski dvorani ob večji udeležbi ta ideja dobila svojo definitivno podlago. Občni zbor je potrdil pravila že odobrena tudi od pokrajinske vlade. Zborovanje je otvoril ravnatelj »Drave« g. Križnič kot predsednik pripravljalnega odbora. Uprava Južne železnice je odposlala svojega del. gata, višjega nadzornika g. Selaka, ki je izjavil, da je uprava pripravljena sodelovati pri akciji, ako jo bodo podpirale oblasti, zlasti pa mestna občina od katere želi, da Južni železnici ne bo tako nagajala kakor je storila Ljubljanska mestna občina, ki ni pustila družbi graditi trnadstopne hiše, češ da je tam predpisano samo dvonadstropna zgradba. Izvajanje g. delegata Splošne stavbene družbe g. Munderer-ja, družba je namreč postala prvi ustanovni član MGA. Društvena pravila je prečital g. urednik Ozim. O doseda-njem poslovanju in o bodočem programu društva, je referiral novinar Pirc. Posebno zanimanje je vzbudilo predav-anje docenta dr. Matkota, ki je stati-istično dokazal strašne številke žrtev stanovanjske bede, ki se pojavlja v razširjenju in v umrljivosti na tuberkulozi. Tozadevno se je oglasil tudi g. žu-pan Grčar, ki je v svojem nazdravnem govoru akciji želel najboljših uspehov. Uspeh volitev: Križnič, predsednik, Kunst postar, podpredsednik, novinar Pirc, tajnik, davčni upravitelj Franco blagajnik; odborniki: Glaser Julij, stave-bnik, inženjer Dolenc, inž. Hengerer, občinska svetnika Bahun in Kohlbesen, Kenda, tajnik SOD dr. Müller odvnetnik, docent dr. Matko, fin. svetnik dr. Val-javec, postajenačelnik Mohorko, pro-fesor Vesenjak, sodni oficijal Humer. Namestniki: Vodja Pleskovič, vodja drž. deške stanice, Moniac čevljarski mojster, Weigl, trgovec, Simončič sod-ni poduradnik, Lipuš policijski oficijal, Živic, stavbenik. Volilo se je tudi več odsekov. Pokroviteljem je izvoljen g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar, čas-tni predsednik pa okrajni glavar g. dr. Lajnsič. Sprejetih je bilo več resolucij od katerih je posebno zanimiva ona na ministra dr. Žerjave, ker ga spominja na njegove obljube kot šefa deželno vlade, da bo podpiral gradbeno gibanje v Mariboru, kar se dosedaj ni zgodilo. Zanimiva je tudi resolucija za parla-ment. Redna članarina znaša letno 10 Din. Ustanovnina 1000.— Din. do sedaj je prijavljenih 5 ustanovnikov, stav-beniki pa so po g. Glaserju društvu po-darili 16.000.— Kron. Namen društva je: ustanavljati gradbene zadruge in gradbene akcijske družbe, spraviti vse zadruge v Savez ter na tej podlagi ustanoviti zadržno gradbeno banko za celo Slovenijo, torej zavod, ki naj bo na tem polju prvi v Jugoslaviji. Vsi go-vorniki posebno pa g. župan so apelira-li na gmotno pomoč tudi od strani države, oziir. vlade v Beogradu, ka-teri se je na tem mestu očitalo, da na-menoma zanemarja Maribor, kot ob-mejno mesto. Storjen je torej velik ko-rak. Novemu društvu želimo tudi od naše strani najboljših uspehov.

Razne stvari.

• 4000 nakupovalnic zlata, srebra in bisera v Berlinu. Kar čez noč so zrasle take nakupovalnice. Kolikor bolj se dviga dolar in kolikor nižje pada nemška marka, toliko hitreje rastejo lokali, nad katerimi visijo vabljivi napis na nakup blaga s strani meščanstva, marveč se meščanstvo, vabi, naj prinese naprodaj po najvišjih cenah svojo zlatino in razne dragocenosti. Nakupovalce se v teh lokalih biseri ne po najvišjih, ampak po najnižjih cenah. V se-danjih kritičnih časih ljudje znašajo v te nakupovalnice vse svoje najboljše stvari in tam oddajo čisto globoko pod vrednoto, ki so jo oni nekdaj plačali. Dnevno se raz-peča takih dragocenosti za nad 200 milio-nov mark. Najmanj 95% lastnikov teh na-kupovalnic je priromalo v Berlin iz raznih dežel. Tako prodaja danes Nemčija svoje bisere in nebenega pripomočka ni proti temu, da bi se ta razprodaja končala.

Ameriški petrolej

v železnih sodih tvrdka Standard Oil Company of New York ima vedno v zalogi

A. Lampret,
Ljubljana, Kr. kov trg 10. Tel. 247.

V najem se odda

trgovina mlačnega blaga in z deželniimi pridelki, jajci, uanjem itd., na prometnem kraju Dolenjske. Poslovni čas pojasnila pod „Ne zamudite prilike 10:30“ na upravo Slov. Naroda.

Soba

arhivna, s posebnim vzhodom, v središču mesta, v smeri proti juž. kolodvoru, se odda za mirnega gospoda. Ponudba se takoj naslovi na pošto predal št. 102, Ljubljana. Ob sprejemu ponudbe se soba takoj ogleda in se prosi, da se ista ne odda drugemu.

Gostilna

v prijaznem mestu na Dolenjskem, na prometnem kraju, se odda s 1. aprilom 1923 na račun. Prednost ima ženska oseba brez otrok. Kavca potrebna. Ponudbe s ca 70 luči K 40.000, vinskoga kavarja čistega par sto kg po 32 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

KAREL CIGLER

SP. SSKA, CELOVSKA CESTA ST. 72

PRODAJA

drv in premoga na drobno in debelo.

Prodaja se

brastovih hlobov večjo množino, od 30 cm debeline naprej, od 3 m daljine, zdrave, za ceno K 1800— franko vagon na Dolenjskem, brastovih desek, neobrezanih in obrezanih popolnoma suhih, 27, 30, 40, 50, 60 mm debeline in od 1-40 m daljine, za ceno K 3000— in obrezane K 4000— franko vagon na željo se pošlje nota desk, liševih desek, večja množina, suhih 27, 30, 34, 50, 60 mm debeline in od 1-40 m daljine, franko vagon Dolenjska, za ceno K 3400—, 1000 lesenih škaflov, ca 20 hl češpoljeve drozge za kuhanje žganja, štvalni stroj, popolnoma nov Singer najmoderneje sestave K 10-000, benzinmotor z dinamo 65 Volt 1.95 KW za razsvetljavo večje stavbe s ca 70 luči K 40.000, vinskoga kavarja čistega par sto kg po 32 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Išče se oskrbnik

oženjen s 2 ali 3 odraslimi otrokoma, ali pa s sorodnikom — da obdeluje posestvo veliko 12 ha v Srbiji, na meji potrinskega in valjevskega okruža. Nagrada je polovica pridelka. Ima velike sadni vrt s češnjami, kateri da vsako leto dober pridelok. Zemlja za oranje je najboljše kvalitete. Zemljišča se vrt se lahko posejejo z navadnimi semeni vseh vrst ki od itno naprednjelo. Da se za plemo 2 krave, svinje in ovce. Za delo volovi in potrebo po jedeljsko erodje. Do novega pridelka dobi se zastoj 100 kg firola, 200 kg ntenice in 400 kg kourze. Ako ne bode dosti hrane in drugih potrebščin posodil bodow denar. Hrana za živino za tekoče in za prihodnje leto, do novega pridelka da gospodar posestva. Prostor okoli hiše približno 1 ha z raznim sadnim drevjem je ograjen in pripraven za gojenje ruznine. Podnebje izvrstno — prava značaj kopei. Navarnosti ni. Sosedeje mirnoljubni. Hiša in zgradba prostorne.

Prvenstvo imajo Slovenci.

Kateri so pošteni in ne pljančajo.

Ako hoče vsaj malo pridni in hranilni, bode v treh letih prihranil najmanj 100.000 K. Služba se lahko nastopi takoj, a najpozneje do 20. grudnia t. e. Prihod z vlakom do Rume v Siemu, pa v Klenak—Sahac v Lozn co, kjer se je potrebno prijaviti pri gosnadarju posestva Luki Zebicu, odvotniku. Prihod brezjavno prijaviti.

Zimska sezona! Lasni izdelki!

Manifaktura - Moda - Konfekcija

Drago Schwab

LJUBLJANA, Doornl trg št. 3

prilagoča specijelno sezonske izdelke, kakor zimске suknje, raglane, modne in športne obleke, usnjene suknje in raglane (za avtomobiliste), čopice, zimsko perilo itd. itd.

Izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

Primarna darila za Miklavža in Božič so tudi

Čevlji

kateri se dobijo v vseh velikostih in raznih oblikah po zmanjšanih cenah od priprave do najnižje izpolne pri trdki

ANT. KRISPER

Glavni trg 23 (nasproti raioužu)

in sicer otroški od Din 25— naprej

ženski od Din 100— naprej

moški od Din 140— naprej

Hišni čevlji in gornje razne kakovosti

po znižanih cenah.

Prodaja se

za 2500 K nov zimski suknjič s kožuhovinastim ovratnikom in za 3000 K nova črna jaket obleka. Polzve se v Selenburgovi ulici 6, krojaška delavnica nadstr., d. smo.

Ceno se prodaja

lepa nova žaketa obleka, hlače modne. Istotam se prodaja še malo mušena črna moška obleka in dva raglan površnika. Ozleda se: Gospodarska cesta 16, dvorane desno.

Pumpo za vino

medeno z 12 m do'go cevjo in

3 vinske sode

à 10 hl ceno prodam. Ozleda se pri sodarju Jožefu Tišler, Siska, O snostveta 71.

3 hiše

enonastropne so v mestu Brežice, ob glavni cesti ležeče, pripravne tudi za obrt ali trgovino, takoj na prodaj. Istotam se tudi prodaja velika vinska klet in kašča. Pojasnila da oskrbnik v Brežicah.

Akcijonarsko društvo za saobračajne in železniške potrebe

Beograd, Zagreb Ljubljana, Karlovska cesta 30/1 Subotica, Sarajevo

Travnice za normalne in poljske železnice, za opekarnice, gozdne industrije in druge vrste industrije.

Transportni vozovi za les, zemljo, premog in prekučni vozički.

Opitalnice in okretalnice.

Lokomotive za normalne in poljske železnice.

Okolesje za poljske železnice.

Vse promptno iz skladišča po najnižjih cenah.

Jugoslovanska banka d. d.

menjalnica v Ljubljani
Kolodvorska ulica štev. 26.

Oslo. glav. K 200.000.000.

Rezerve K 50.000.000

Centrala v Osljeku.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi Sad, Osljek, Subotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb, New York.

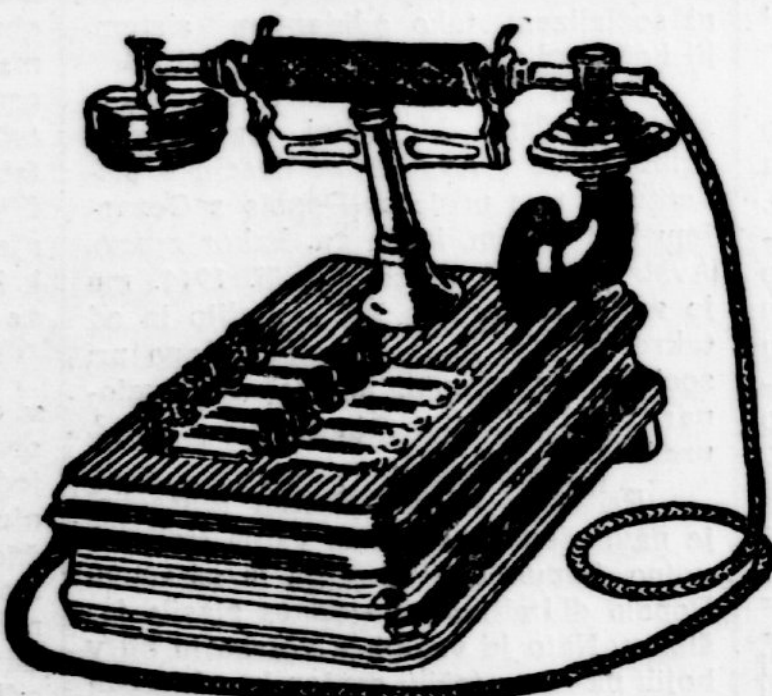
Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. — Obreštuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. Telefon štev. 583

Pozor! Gostilničarji! Pozor!

Ker je veliko pomanjkanje po pristnem DOLENJCU, naznanja

Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo

da ima v zalogi še precejšnjo množino prvovrstnega rdečega cvička iz Gadove peči — letnik 1921. Cene po kakovosti blaga. — Pokušnje na razpolago v zalogi kleti, Sp. Š ška, Celovška cesta 77, v nekdanji Juvančičevi kleti. Dobé se tudi prietna štajerska in dalmatinska vina.

Vse vrste telefonskih brzojavnih aparatov in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale

„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Imam za prodati

10 parov težkih konj, medijumske pasme, kobile in konji 160 do 170 cm visoki, zadržani zdrave živili, za vožnjo že vpetani, poedine glave ali na v paru. En par težkih konj za spediterije ročni. Natatne informacije daje JULIO HOFFMANN, ČA TOV C, telefon št. 31, Medijumje, SHS, 9355

Prodaja se

nova damska jopca Linhartova ulica 8.

10454

Za Miklavžovo darilo.

Nov, hitro izdelani športni voziček za otroke se prodaja. Poizve se: Turjaški trg št. 2.

10453

Boljšo sobo

išče soliden sames s hrano ali brez, po možnosti v sredini mesta. Ponudbe pod „Soliden sames 10477“ na upravo Slov. Naroda.

10477

POZIVI

Vse one, ki so bili priče, ko je 16./IX. t. l. ob pol 13. uri pri križišču Komenske ulice in Resljeve ceste nek mlad kolesar zavozil s svojim kolesom pod moj avtomobil, prosim, da sporoče svoje naslove na pisarno g. dr. Josipa Hacinca, odvotnika v Ljubljani, Kolodvorska ul. 8, ker sicer utrpim krivico.

Mihael Omhen.

Dvonastrpna nova trgovska hiša z lokali

stanovanji in kletmi v Ljubljani, se ugodno prodaja. Pojasnila daje Av. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

10326

Stavbišča ob Linhartovi cesti na prodaj!

Pojasnila daje pisarna Jugoslov. Sokolskega Saveza (Narodni dom).

10477

Naznanilo.

Mesna hranilnica ljubljanska naznanja, da vsled dovoljenja nadzorsvene oblasti sprejema poleg hranilnih vlog na knjižice tudi

vloge na tekoči račun

ter jih obreštuje po najugodnejši obrestni meri. Enako kakor za hranilne vloge, jamči tudi za vloge v tekočem računu mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

„MIRIS“

tvornica mila in sveč d. d., na Sušaku

IZDELUJE:

razne vrste prvovrstnega pralnega, toaletnega in brivskega mila.

CENE NAJUGODNEJSE.

Zastopstvo in skladišče za bivšo Kranjsko in Štajersko:

Import „SLOVENIA“ Export Ljubljana, Gosposka ulica št. 4.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!**UNITED-AMERICAN-LINES-INC**

prevažata potnike z najnovejšimi brzoparniki preko:

HAMBURG—SOUTHAMPTON in CHERBOURG in NEW YORK.

Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

SIMON KMETEC,

zastopnik za Slovenijo,

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26

6043

Največji davki

kateri plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetu e resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orožje, krasna in brvska darila ter vso drugo zlatinsko in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, brivice, lasestrižne in brivske stroje, stekloprece, doze za tobak, svačnice in smotice, nžigače in denarnice kupite dobro in ceno pri trdki!

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.